

Brugsforenings

Bladet

6. SEPTEMBER 1932
5. AARGANG NR. 18

*Faarehyrder i
Transsilvanien.
(Se Artiklen inde i Bladet)*

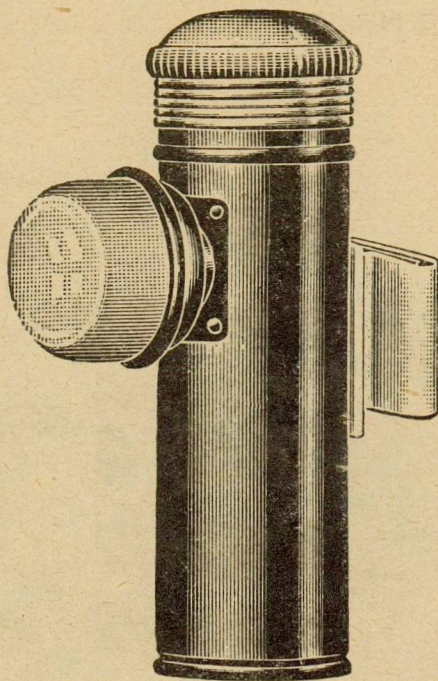
NYHED 1932

MONA

NYHED 1932

CYKLELYGTE MED DAGSLYSPÆRE

Pris komplet Kr. 4,55.
 Reservepærer koster
 35 Øre pr. Stk., Elemen-
 tet 70 Øre. Med Helle-
 sens Batteri Type VII₂
 og den originale „Mona“
 Dagslyspære paa 2⁵
 Volt brænder Lygten
 ca. 25 Timer.

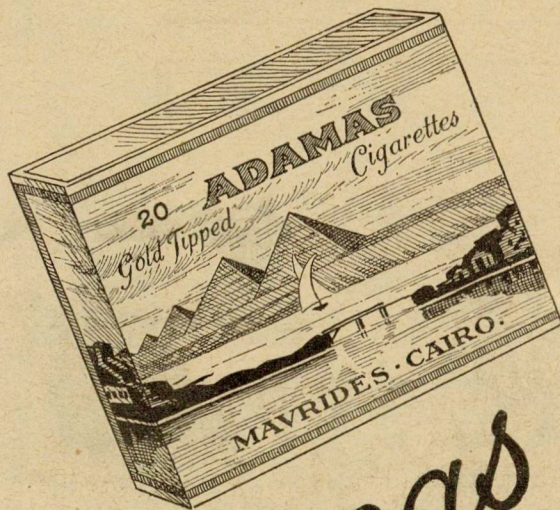

Den er fornilet, smuk
 og praktisk og har ved
 Bedømmelsen faaet
 Karakteren: Brugbar,
 hvorved forstaaes en
 fuldt tilfredsstillende
 Lygte med god Lys-
 virkning, godt Sidelys,
 og ringe Blændvirkning.

FAAS I BRUGSFORENINGEN

Ryg **Cecil**
 Den bedste Cigaret!

*Adamas
 Cigarettes*
 Den fineste og
 mest milde.

DETTE NUMMER INDEHOLDER: Forsidebillede: Faarehyrder i Transsilvanien. — Andelsbanken, S. 411. — Brugsforeningernes Pris-Statistik for Juli 1932, S. 415. — Fra Arbejdet hjemme og ude, S. 416. — B.B.s Billedside, S. 417. — Det vaagnende Balkan. Af Laurits M. Pedersen, S. 418. — Dansk Bihonning, S. 420. — Tidens vanskelige Spørgsmaal. A Jacob Rasmussen, S. 421. — En Sømand gaar fra Borde. Af Leck Fischer, S. 422. — Hjemmets Opgaver, S. 424. — Lille P. Brugs, S. 426. — S. Vims, S. 427. — Min Have i September. Af Chr. P. Christiansen, S. 428. — Nye Abonnent-Lister, S. 428.

ANDELSBANKEN

Vedtægelse af Vedtægter for den udvidede Andelsbank-Virksomhed. - Sagens Modstandere har travlt med at hitte paa!

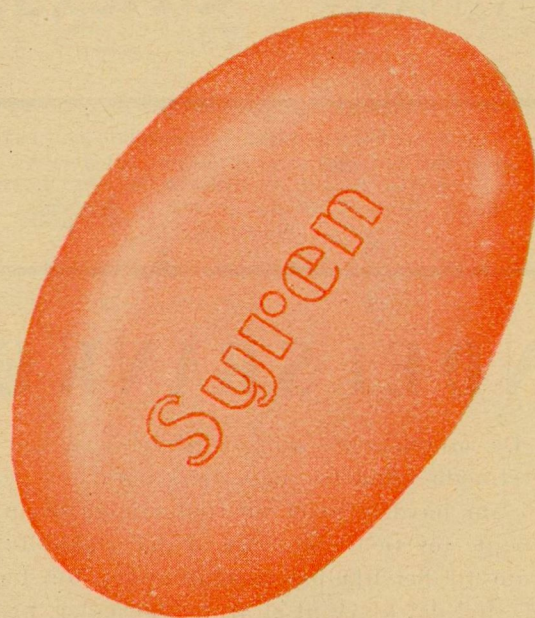
Da De samvirkende danske Andelsselskabers Delegeretmøde (Andelskongressen) i Aarhus den 13. Januar i Aar havde truffet sin enstemmige Beslutning om et Arbejde for Gennemførelse af det saakaldte Arbejdsprogram til Selvhjælpsforanstaltninger for Landbruget m. m., stod det klart, at et af de Omraader, hvorpaa Bestræbelserne for et Fremstød med særlig Styrke vilde blive rettet i den nærmeste Fremtid, var Programmets Punkt VI, der gik ud paa Fremme af øget Samarbejde i Pengeomsætningen indenfor Andelsforeningernes Kreds, særlig med Hensyn til Samling af disses udenlandske Valuta. Det hedder i Tilknytning hertil i Programmet, at »Bestræbelserne paa dette Omraade søges gennemførte paa Grundlag af den bestaaende »Dansk Andels- og Folkebank« under Forudsætning af, at der foretages de for Formaalet eventuelt fornødne Ændringer i dennes Struktur og Organisation, hvorom der til sin Tid maa føres Forhandlinger med Dansk Andels- og Folkebanks Ledelse«.

Det første Skridt, der i Henhold til denne Andelskongressens enstemmige Beslutning blev taget op, var Arbejdet for Tegning af Garantikapital som Grundlag for Skabelse af et Pengeinstitut af det i Programmet forudsatte Omfang og Styrke. Beløbet, som man i saa Henseende stiledede efter, var ansat til 10 Mill. Kr., fordelt paa de forskellige Hovedgrene af den danske Andelsbevægelse. Vi har fra Tid til anden holdt vore Læsere underrettet om, hvorledes Tegning af Garantikapitalen til det nye Samarbejdes Virkeliggørelse har fundet Sted, og vi har ved disse Lejligheder bl. a. paapeget den Forstaaelse af Opgavens Betydning, som de trufne Beslutninger og de førte Forhandlinger har givet Udtryk for indenfor de Organisationer og Foreninger, hvor Spørgsmaalet har været behandlet. Ret hurtigt og med overvældende Majoritet eller Enstemmighed blev Beslutningerne tagne indenfor de større Selskaber og Organisationer, men ogsaa ved Sagens Behandling paa de udpræget lokale Andelsforeningers Møder — og i saa Henseende tænker vi da først og fremmest paa Slagterier og Mejerier — har Tegningen faaet et saadant Forløb — omend den for Mejeriernes Vedkommende endnu langt fra er afsluttet — at det kan tages som et afgjort Udtryk for, at det er den danske Andelsbevægelses Vilje, at der nu skal foretages et Fremstød med Hensyn til det nævnte Samarbejde.

Da der allerede i Løbet af faa Maaneder, indtil Begyndelsen af Maj Maaned, kunde siges at være skabt Klarhed paa dette Punkt, tog De samvirkende danske Andelsselskabers Bestyrelse, Andelsudvalget, Beslutning om, at man paa det foreliggende Grundlag saa sig baade berettiget og opfordret til at fremme Sagen, i hvilken Henseende man i Overensstemmelse med det af Andelskongressen vedtagne Arbejdsprogram gik i Forhandling med Dansk Andels- og Folkebank. Gennem dertil særlig nedsatte Udvalg gennemførtes disse Forhandlinger i Løbet af faa Uger med det Resultat, at der ved Imødekommenhed og Forstaaelse fra begge Sider opnaaedes Enighed om et Forslag til Vedtægter for Banken i en saadan Form, at den paatænkte Udvidelse kunde finde Sted, ved Tegningen af ny Garantikapital fra Andelsforeningernes Side og dermed en delvis Nyorientering i Bankens hele Virksomhed. Efter fornyet Behandling saavel i Andelsudvalget som Bankens snævrere Ledelse kunde den ekstraordinære Generalforsamling i denne, til endelig Beslutning om Vedtægterne, afholdes den 29. Juli.

Vi skal i det følgende kort meddele om denne Generalforsamlings Forløb og Beslutninger, idet vi i saa Henseende særlig skal søge klargjort Indholdet og Betydningen af de foretagne Ændringer i Vedtægterne. Kun er der Grund til straks at fremhæve den Stemning og bestemt udtalte Villie til at gennemføre Sagen, som i glædelig Grad prægede Generalforsamlingen. Som Deltagere i denne saas iøvrigt en talrig Repræsentation for de Kredse, der i en vanskelig Tid fastholdt Andelsbank-Tanken og gennem deres Samarbejde og deres Selskabs-Virksomhed har vist baade Forstaaelse og Evne til at virkeliggøre denne.

Dansk Andels- og Folkebanks ekstraordinære Generalforsamling afholdtes som nævnt i København den 29. Juli. Efter at Bestyrelsens Formand, *Sognefoged P. Hansen*, Lind, havde budt Velkommen, og Uddeler *Gundesden*, Askov, var valgt til Forhandlingsleder, aflagde *Formanden* Beretning om de forudgaaende Forhandlinger med Andelsudvalget og fremlagde et paa Grundlag heraf foreliggende fælles Forslag til Vedtægts-Ændringer. Tillige nævnedes han Forhandlingerne med Banktilsynet og Aktieselskabsregisteret, der ifølge uofficiel Tilkende-

**Kun 25 Øre
og økonomisk i Brug.**

Saadan er F. D. B.s SYREN Sæbe. Kun 25 Øre koster den for et dejligt stort og vægtigt Stykke af den Slags, der ikke skummer bort imellem Fingrene paa Dem, men varer et langt Stykke Tid. Og saa har den tilmed en behagelig Duft.

**FAAS KUN I
BRUGSFØRENINGERNE**

ØKONOMISK I BRUG

F. D. B. Syren

givelse maatte forventes at ville godkende Forslaget i den foreliggende Skikkelse. Af Formandens Gennemgang af Forslaget skal vi fremdrage følgende Hovedpunkter: Bankens Navn ændres til *Andelsbanken*, og dens Formaal udtrykkes at være »til Støtte for danske Andelsforetagender at drive Bankvirksomhed af enhver Art, herunder Omsætning af Valuta og Optagelse af Forbindelse med Sparekasser og andre Pengeinstitutter, der betjener Andelsforeninger og Fællesforeninger af saadanne.«

I § 3 tilføjes, at der fremtidig ikke udstedes Andelsbreve paa under 100 Kr., og endvidere foretages i denne Paragraf forskellige Ændringer, for største Delen dikterede af den foretagne Udvidelse af Andelskapitalen.

De væsentligste Ændringer knytter sig iøvrigt til Paragrafferne 8 og 9, hvor man i den nye Paragraf 8 har samlet alt, hvad der vedrører Kredsmøderne og i § 9 har opstillet Reglerne for Bankens Generalforsamling, særlig Valg af Delegerede hertil.

Paragrafferne i den foreslaaede og senere vedtagne Form lyder som følger:

§ 8.

»Repræsentantskabet fastsætter en Inddeling af Landet i Kredse. I hver Kreds afholdes hvert Aar inden Udgangen af Marts Maaned et ordinært Kredsmøde. Indkaldelsen til Kredsmødet sker ved Bekendtgørelse i et eller flere lokale Dagblade med 8 Dages Varsel eller ved skriftlig Meddelelse til hver enkelt Andelshaver. Ekstraordinært Kredsmøde kan indkaldes af Kredsledelsen og skal indkaldes paa Begæring af Bestyrelsen eller $\frac{1}{5}$ af Kredsens Andelshavere. Samtlige Kredsens Andelshavere har Adgang til Kredsmødet. Stemmeberettiget paa Kredsmødet er de Andelshavere, hvis Andelsbreve er noteret paa Navn i Bankens Bøger for den paagældende Kreds eller deponeret i Banken senest den 15. Januar samme Aar. Hver saadan Andelshaver har én Stemme. Kredsmødet ledes af en af dette valgt Dirigent. Alle Afgørelser træffes med almindelig Stemmeafstemning. Paa det ordinære Møde aflægges Kredsledelsens Beretning om Bankens Virksomhed i det foregaaende Regnskabsaar i Henhold til en af Bestyrelsen udsendt Rundskrivelse. Endvidere vælges en Kredsledelse, der varetager Andelshavernes Interesser i Kredsen og indkalder til Kredsmøder. Kredsledelsens Virksomhed og Størrelse fastsættes iøvrigt af Bestyrelsen efter Samraad med Repræsentantskabet ved et særligt Regulativ.

Paa det ordinære Kredsmøde foretages de i § 9 b og c nævnte Andelshaveres Valg af Delegerede til Generalforsamlingen.

§ 9.

Generalforsamlingen dannes af Delegerede, der af de Andelshavere, hvis Andelsbreve er noteret paa Navn i Bankens Bøger for den paagældende Kreds eller deponeret i Banken senest den 15. Januar samme Aar, vælges for en Periode, regnet med og fra den nærmest følgende og indtil næste Aars ordinære Generalforsamling. Ekstraordinær Generalforsamling dannes saaledes altid paa Grundlag af de samme Delegeretvalg som den sidste ordinære Generalforsamling. Delegeretvalgene foregaar paa følgende Maade:

- En eller flere Andelsforeninger eller Fællesforeninger af saadanne, der er Andelshavere med mindst 50,000 Kr., har Ret til at sende 1 Delegeret til Generalforsamlingen for hvert fuldt indbetalt Beløb paa 50,000 Kr. For disse Delegerede vælges et efter den paagældende Andelshavers Skøn passende Antal Suppleanter. Saadanne Foreninger skal inden Udgangen af Februar Maaned til Bankens Bestyrelse opgive Navne og Adresser paa de af dem valgte Delegerede og Suppleanter.
- Andelsforeninger og Fællesforeninger af saadanne, der ikke er Andelshavere med mindst 50,000 Kr., eller som ikke benytter deres Ret til direkte Repræsentation ifølge a, er berettiget til at sende 1 Valgmand til Kredsmødet for hver paabegyndt 5000 Kr.'s Andelskapital hidrørende fra disse Foreninger. Disse Valgmænd vælger paa Kredsmødet 1 Delegeret og 1 Suppleant til Generalforsamlingen for hver paabegyndt 50,000 Kr.'s Andelskapital hidrørende fra disse Foreninger.
- De personlige Andelshavere vælger paa det ordinære Kredsmøde 1 Delegeret og 1 Suppleant for hver paabegyndt 100 stemmeberettigede personlige Andelshavere i Kredsen. Hver Andelshaver har én Stemme.

Medlemmer af Bankens Direktion eller Bankens eller Revisionsafdelingens Personale er ikke valgbar til Delegerede eller Suppleanter.

Umiddelbart efter det ordinære Kredsmøde udarbejder Kredsledelsen en Fortegnelse over de valgte Delegerede og Suppleanter og indsender den straks til Bestyrelsen, der stiller de Delegerede Legitimationskort, som gælder for et Aar.«

I Vedtægternes øvrige Paragraffer er foretaget enkelte Ændringer, hvoraf flere er af rent redaktionel Art. Vi skal dog nævne, at man af Hensyn til det ret store Omfang, som Bankens fremtidige Generalforsamlinger kan forventes at faa, har ladet udgaa en Bestemmelse i § 10 om, at Bankens Andelshavere — altsaa udover de Delegerede — har Ret til at overvære Generalforsamlingen og deltage i Forhandlingerne, dog uden Stemmeret. I § 15 udvides Repræsentantskabets Medlemstal til at kunne blive 30 i Stedet for hidtil 25, og endvidere indsættes Bestemmelse om, at Valget af Repræsentanter foretages ved Listevalg, saaledes altsaa at der indføres Forholdstals-Valg, hvorved et eventuelt Mindretal altid vil kunne blive repræsenteret.

Formanden sluttede sin indledende Tale med at anbefale Forslaget til velvillig Behandling i den forelagte af Bestyrelsen og Repræsentantskabet vedtagne Form.

Der førtes herefter en kort Forhandling om enkelte Punkter i Forslaget. Direktør L. Broberg fremsatte som Formand for Andelsudvalget en anerkendende Udtalelse overfor Bankens Ledelse for den Forstaaelse og Loyalitet, som var vist under Forhandlingerne, og fremhævede det ønskelige i, at man nu, da man stod overfor Grundlæggelsen af en Andelsbank efter noget større Linier end hidtil, ogsaa trods muligt afvigende Meninger om et og andet vilde slutte op i en enstemmig Vedtagelse af det forelagte Forslag.

Th. Thomsen, Vitten, var af den Opfattelse, at der i det nye Forslag var Bestemmelser, som vilde svække det hidtidige Styre fra neden, saaledes bl. a., at den nye § 9 havde ladet den tidligere Bestemmelse udgaa om, at Delegerede til Generalforsamlingen skulde være personlige Andelshavere. Ligeledes ønskede han den hidtidige Form for lokalt Valg af Repræsentanterne bibeholdt. Paa de Aarhus-Delegeredes Vegne anbefalede han derfor at stemme mod Forslaget.

Direktør Broberg henstillede til Th. Thomsen og hans Meningsfæller at vise Resignation, saaledes som Tilfældet havde været fra begge Sider under de forberedende Forhandlinger.

Efter Udtalelser af Gaunholt, Silkeborg, der sluttede sig til Th. Thomsen, og Trøglborg, Kobberbølgaard, og Johs. Jensen, Kongerslev, der begge anbefalede Forslaget, udtalte Forstander Aagaard, Bornholms Højskole, at han trods Betænkeligheder ved et enkelt Punkt — særligt med Hensyn til de Delegeredes Andelshaver-Forhold — indsaa det betydningsfulde i, at man fik et enstemmig Resultat, og derfor vilde anbefale, at man vedtog det foreliggende Forslag og snarest muligt gik ud i et praktisk Arbejde.

I Forhandlingen deltog endnu Rasmussen, Svedstrup, hvorefter man gik til skriftlig Afstemning, som fik til Resultat, at 34 stemte Ja, 7 stemte Nej og 2 Delegerede afgav blanke Stemmesedler.

Resultatet af Afstemningen modtoges med et: Den nye Andelsbank leve! hvorefter Bestyrelsens Formand takkede for Generalforsamlingens Stilling og udtalte Haabet om, at Dagens Resultat maatte blive til Gavn for Andelsbevægelsen og dermed hele det danske Samfund.

Ordstyreren afgav paa Repræsentantskabets Vegne Tilsgagn om, at man fremdeles vilde føre Virksomheden i Overensstemmelse med Andelsbevægelsens Principper, og man afsluttede derefter Generalforsamlingen med Afsyngelsen af: »Jeg vil værge mit Land —«

*

Som det fremgaar af foranstaaende Referat, kom der altsaa paa Generalforsamlingen fra nogle faa Deltageres Side en vis Modstand til Orde mod et enkelt Punkt i de nye Vedtægter. Vi skal i og for sig ikke gaa ind i en nærmere Behandling af de Betænkeligheder, der saaledes gav sig til Kende, idet vi har det bestemte Indtryk, at der trods muligt afvigende Opfattelse af Enkeltheder og trods det Udtryk, som denne gav sig ved Afstemningen paa Generalforsamlingen, dog ogsaa fra de opponerende Deltageres Side nu, da Sagen har fundet sin afsluttende Behandling, vil blive arbej-

det i Enighed og Fællesskab paa Opnaelse af det bedst mulige samlede Resultat.

Men vi finder Anledning til at henlede Opmærksomheden paa, at en almindelig Gennemgang af Vedtægterne i den nye Skikkelse og en Vurdering af, hvad der i Anledning af Bankens ændrede Grundlag er foretaget, maa siges at give det Resultat, at man maa erkende, at de Interesser, der er betegede som de personlige Andelshaveres, ogsaa fremtidig er sikrede en fuldt ud tilfredsstillende Plads, saaledes at al Tale om Til sidesættelse eller endogsaa Tilintetgørelse maa betegnes som meget overdreven. Man maa paa dette Punkt gøre sig klart, saaledes som det med fuld Loyalitet har gjort sig gældende i de grundlæggende Forhandlinger, hvad det er, man er gaaet ind for, og hvad der derfor fra begge de to Sider, der i Henhold til Eenstemmighed og egen fri Vilje er gaaet ind i et Samarbejde, kan forlanges for at føre dette igennem.

Nogle af de Punkter, hvorpaa Opmærksomheden har været rettet, vil vi anse det for formaalstjenligt at søge den rette Klaring af, ganske særlig for deres Skyld, der som Medlemmer af Andelsforeninger inden for Bankens Kredse nu eller fremtidig kommer til at deltage i dens Virksomhed og Opbygning, og da ikke mindre af Hensyn til de nuværende personlige Andelshavere. Men tillige har der et enkelt Sted inden for den Del af Pressen, der altid er parat til at nappe efter Andelsbevægelsens Hæle, naar der sker et eller andet, været skrevet paa en saadan Maade om Andelsbank-Sagens Gennemførelse, at det, hvad enten de fremsatte Urigtigheder skyldes Naivitet, Uvidenhed eller Forsøg paa at skade, trænger til en kort Paapegning og Gennemlysning — og Hjemlysning. Vi er ingenlunde forbausede over denne Modstanderpressens Anstrengelser for at finde en Sprække og at faa lidt Fugtighed hældt i, for det Tilfælde, at der skulde komme en Frostperiode, saa Sprækken kunde vides ud til at blive en Revne — vi venter ingenlunde, at det vil lykkes heller denne Gang. Hvad der derimod mere giver os Anledning til Undren, er, at der fra en enkelt Side, fra en Mand, der i hvert Fald hidtil er anset for at staa Andelsbevægelsen nær, er skrevet om Splittelse og andre mærkelige Foreteelser, ikke i Andelsbevægelsens egne Blade, men i det af Gyldendalske Forlag ejede konservative Hovedstadsorgan »Dagens Nyheder«. En Selvfølge er det, at den Slags har været »Mad for Mons« i vore Modstanderes Rækker!

Hvad vi da kort skal nævne for vore Læsere er visse Punkter i en Række Artikler, som Dgbl. »Børsen« har ofret Banksagen og Andelsbevægelsens Forehavende i saa Henseende. I sin første Artikel slutter Bladet med at gøre sin Samtid opmærksom paa, at den nye Andelsbank ikke paa een Gang bliver saa stor, som man fra Andelsbevægelsens Side har gjort sig Forestillinger om, idet den tegnede Garantikapital først vil blive indbetalt af de forskellige Garantier gennem en Aarrække. Altsaa, fastslaar »Børsen« ud fra sit indbildte ophøjede Fagkundskabs-Stade, »vil de garanterede 10 Millioner indtil da ikke under nogen Form kunne figurere i Bankens Regnskab, og bankmæssigt — i Henhold til Bankloven — vil kun det til enhver Tid indbetalte Beløb veje til«. Bladet synes uhyre imponeret over sin egen Viden og den Bombe, som man her mener at slynge Andelsbevægelsens Bankforhaabninger lige i Synet. Vi maa dog ellers berolige Bladet med at oplyse, hvad forøvrigt ogsaa har været omtalt ved adskillige Lejligheder, at der blandt de Mænd, der har haft med Sagen at gøre fra Bankens og Andelsudvalgets Side, ikke har hersket nogen Uklarhed i saa Henseende, saaledes at Overvejelserne i Retning af, hvorledes man snarest mulig skal faa udnyttet hele Garantien trods den successive Indbetaling, tværtimod har spillet en ikke uvæsentlig Rolle i hele Sagens Tilrettelægning.

I en Artikel Dagen efter optræder »Børsen« som Vaabendrager for Hævdelsen og Bevarelsen af et sundt demokratisk Styresæt i vore Andelsforetagender og

paastaar, at dette ganske er smidt over Bord i Andelsbanken efter de nye Vedtægter. I saa Henseende henviser Bladet til, at den hidtidige Bestemmelse om, at et Andelselskab højst kan sende 5 Delegerede til Generalforsamlingen er ændret til, at der kan sendes een for hver 50,000 Kr. Andelskapital, uanset om Antallet kommer over 5. Endvidere nævner Bladet den tidligere Bestemmelse om, at 200 personlige Andelshavere havde Ret til at sende en Delegeret til Generalforsamlingen, og fremdrager den som et Udtryk for, at den lokale Repræsentation er svækket — altsaa saaledes at man kun kan faa et levende Indtryk, at Bladets Skribent ganske har overset den ingenlunde ubetydelige Forbedring af de personlige Andelshaveres Stilling, som er gennemført i de nye Vedtægter derved, at der fremtidig kun kræves 100 personlige Andelshavere — ganske uanset, hvilket Beløb de repræsenterer — til at sende en Delegeret.

Bortset fra, at »Børsen« altsaa ikke har forstaaet, hvad der egentlig har været diskuteret i Spørgsmaalet om den lokale Repræsentation, der naturligvis knytter sig til Valgene af Bankens Repræsentantskab, skal vi sige et Par Ord herom. Det maa i denne Forbindelse nemlig fremhæves, at Kredsmødernes og Kredsledelsernes Arbejdsomraade og Kompetence er ganske uforandret ved de nye Vedtægter, og at Afgørelser paa Kredsmøderne fremdeles skal foretages under Jagttagelse af lige Stemmeret for de personlige Andelshavere og Organisationer eller Selskaber, saaledes at hver Andelshaver har een Stemme og kun een. Kun er der i Kredsmødernes Virksomhed sket den Ændring, som knyttede sig til Indstillingsretten med Hensyn til Valg af Repræsentanter. Paa dette Punkt indfører de nye Vedtægter nemlig, som foran oplyst, den Ændring, at Repræsentantvalgene foretages af Generalforsamlingen — som formelt hidtil — men fremtidig ved Listevalg, der dog ingenlunde udelukker, hvad der ogsaa under Forhandlingerne er tilkendegivet, at der tages lokale Hensyn ved Sættelsen af de foreslaede Lister.

Paa dette Punkt og i det hele taget med Hensyn til det nye i Vedtægterne spekuleres der fra Modstanderne af Andelsbevægelsen i at opdigte et Modsætningsforhold mellem de personlige Andelshavere og Andelsforeningerne i deres Deltagelse i Bankens Virksomhed og Ledelse. Desværre er ogsaa den omtalte Artikel af »en kendt Landmand« i »Dagens Nyheder« taget stærkt til Indtægt i saa Henseende. Der kan derfor maaske være Grund til i at Stilfærdighed at sige: Lad os dog nu være Mennesker! Lad os dog ikke glemme, at Andelsforeningerne, som er de eneste, der ifølge de nye Vedtægter kan faa en øget Indflydelse paa visse Punkter, er sammensat af den danske Andelsbevægelses enkelte og personlige Medlemmer. Et Modsætningsforhold, et Misbrug af den Støtte for Bankens, som de personlige Andelshavere betyder, skulde der dog derfor ikke kunne raabes op om eller males paa Væggen. Lad os for en Gangs Skyld ikke lade os paadutte noget af det samme Modsætningsforhold, som f. Eks. desværre ved adskillige Lejligheder viser sig inden for de store private Kapitalforetagender og disses menige Medlemmer. Ikke mindst, naar man i de nye Vedtægter paany har indført en særlig Repræsentationsret for de mindre, de lokale Andelsforeninger (§ 9 b), er netop den store almindelige Kreds af Andelshaverne sikret i saa Henseende.

Vi har fremdraget disse Punkter fra Drøftelsen for at bidrage vort til, at man ikke nu, da et stort og betydningsfuldt Resultat er tilvejebragt for den danske Andelsbevægelse, skal faa Fornemmelsen af, at det hele er ingen Ting eller maaske endda noget negativt. De første vigtige Skridt til Virkeliggørelse af et af de betydningsfulde Punkter i Andelskongressens Program er nu taget og giver kun Anledning til med friskt Mod at gaa videre. Tiden er af mange Grunde inde dertil!

Brugsforeningernes Pris-Statistik for Juli 1932.

Paa samme Grundlag som tidligere foreligger nu Kvartals-Statistikken over Brugsforeningernes Priser for forskellige vigtige Varer for Juli 1932. Den tilsvarende senest forudgaaende Statistik — for April i Aar — findes omtalt i dette Blads Nr. 13 for 28. Juni.

Hovedinteressen samler sig som sædvanlig dels om Belysningen af Prisernes nuværende Højde, dels den stedfundne Bevægelse og Udviklingsretning i Priserne siden April, og endelig Forholdet mellem Brugsforeningernes Priser og de Priser, der for de samme Tidspunkter er offentliggjorte af Det statistiske Departement, gældende for Detailhandelen som Helhed.

Pris-Retningen.

Med Hensyn til selve Varepriserne og deres Udviklingsretning indeholder hosstaaende *Tabel I* Tallene til Belysning heraf. Den almindelige Retningslinie i begge Hovedgrupper, saavel Brugsforeningernes som Detailhandelens i Almindelighed, er en Stigning, der gør sig gældende for adskillige Poster og navnlig for enkelte større Poster (f. Eks. Kaffe), hvilket staar i Forbindelse med de forhaandenværende Indførselsforhold. Tager man den gennemsnitlige Stigning af Brugsforeningernes Priser og den tilsvarende for Detailhandelen som Helhed, udgør den for de to Grupper fra April til Juli henholdsvis 4,0 pCt. og 3,7 pCt. Atter for Juli har altsaa Stigningen været større for Brugs-

foreningerne end for Detailhandelen som Helhed.

Brugsforeningernes og de andres Priser.

Forholdet mellem Brugsforeningernes og den almindelige Detailhandels Priser er nærmere behandlet i *Tabel II*, der udviser, hvormeget Brugsforeningerne ligger lavere end Det statistiske Departements Priser, henholdsvis udtrykt i Øre pr. kg af de forskellige Varer og i Procent. Som Gennemsnit for denne For- skel i Procent anføres Tallene i den nederste Linie, nemlig for Juli 9,3 pCt. og 16,5 pCt. henholdsvis uden Fradrag af Dividende og med Fradrag af denne.

Tabel I indeholder Gennemsnitstallene for hele Landet, henholdsvis for Brugsforeningerne og for Statistisk Departements alm. Detailpriser.

	Brugsforeningerne				Statistisk Departement	
			Med Fradrag af Dividende			
	Juli 1932	April 1932	Juli 1932	April 1932	Juli 1932	April 1932
Byggryn, danske pr. kg.	Øre 30	Øre 29	Øre 28	Øre 27	Øre 31	Øre 31
Kartoffelmel	29	32	27	29	35	35
Ris, italienske eller spanske. »	48	49	44	45	54	55
Sagogryn, Tapioka, alm. »	42	42	39	39	47	48
Hugget Sukker (HN, LH eller KN)..... »	46	46	42	42	47	47
St. Melis, Lff ell. tilsvarende »	34	34	31	31	34	34
Kaffe, Hovedmærket	418	349	385	321	438	369
Tørrede amr. Ringæbler »	137	137	126	126	157	153
Tørrede Abrikoser, calif. ex. choice	162	157	149	144	180	177
Svedsker, St. Clara, 60/70 ... »	81	81	75	75	99	100
Ærter, grove, i 1/2 kg Ds. ... pr. Ds.	50	50	46	46	53	54
Plantefedt (Palmin) pr. kg.	102	106	94	98	114	119
Margarine »Pan«..... »	113	121	104	111	120	127
» »Nr. 33«..... »	88	97	81	89	—	—
Klipfisk, Taffel i Pakker »	75	79	69	73	100	101
Køkkensalt, alm..... »	12	12	11	11	14	15
Soda, pulv. eller hel..... »	14	14	13	13	15	15
Brun Sæbe, Krystal Nr. 1... »	38	38	35	35	40	41

De gennemsnitlige Forskelsprocenter er en ubetydelig Smule lavere end i April, hvilket naturligt hænger sammen med den forannævnte større Stigning i Brugsforeningernes Priser end i Detailhandelens.

Saavel *Tabel I* som *Tabel II* refererer sig til *Gennemsnittet* af de tre Hovedgrupper, nemlig Foreninger i Landdistrikterne, i Købstæderne og i Hovedstaden, men i *Tabel III* findes meddelt saavel Brugsforeningernes som den almindelige Detailhandels Priser i disse tre Hoveddele, baade for Juli og for April, idet det yderligere skal tilføjes, at disse Tal gælder Priserne uden Fradrag af Dividende.

Det almindelige Prisniveau.

Som sædvanlig skal vi slutte vor Kvartaloversigt over Priserne med nogle Oplysninger om Prisniveauet i Almindelighed. I saa Henseende skal nævnes, at det officielle *Pristal* for Juli udviste en Nedgang paa 1 Points siden April, nemlig fra 155 til 154.

Det saakaldte *Engros-Pristal* er fra April til Juli uforandret, nemlig 115 Points.

For de enkelte Grupper af Engros-Priser, hvorpaa Udregningen grunder sig, var Tallene, som det fremgaar af følgende Oversigt:

	April	Juli
Raavarer og Halvfabrikata	102	101
deraf { Levnedsmidler	97	93
{ andre Varer ..	106	109
Forbrugsvarer	143	132
deraf { Levnedsmidler	103	108
{ andre Varer ..	172	170
Importvarer	118	118
Eksportvarer	74	79
Hjemmemarkedsvarer	123	123

Tabel II, der viser Forskellen mellem Brugsforeningernes og den almindelige Detailhandels Priser inden for de forskellige Varegrupper. (Juli og April 1932).

	Med Fradrag af Dividende				Med Fradrag af Dividende			
	Juli 1932	April 1932	Juli 1932	April 1932	Juli 1932	April 1932	Juli 1932	April 1932
	Øre	Øre	Øre	Øre	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Byggryn	1	2	3	4	3,2	6,5	9,7	12,9
Kartoffelmel	6	3	8	6	17,1	8,6	22,9	17,2
Ris	6	6	10	10	11,1	10,9	18,5	18,2
Sagogryn	5	6	8	9	10,6	12,5	17,0	18,7
Hugget Sukker	1	1	5	5	2,1	2,1	10,6	10,6
Stødt Melis	0	0	3	3	0	0	8,8	8,8
Kaffe	20	20	53	48	4,6	5,4	12,1	13,0
Tørrede Æbler	20	16	31	27	12,7	10,4	19,8	17,6
» Abrikoser	18	20	31	33	10,0	11,3	17,2	18,6
Svedsker	18	19	24	25	18,2	19,0	24,2	25,0
Ærter	3	4	7	8	5,7	7,4	13,2	14,8
Plantefedt	12	13	20	21	10,5	10,9	17,6	17,7
Margarine	7	6	16	16	5,8	4,7	13,3	12,6
Klipfisk	25	22	31	28	25,0	21,8	31,0	27,7
Køkkensalt	2	3	3	4	14,3	20,0	21,4	26,7
Soda	1	1	2	2	6,7	6,7	13,3	13,3
Brun Sæbe	2	3	5	6	5,0	7,3	12,5	14,6
Gennemsnit	8,7	8,6	15,3	15,0	9,3	9,5	16,5	16,7

Tabel III, der meddeler Brugsforeningernes og den almindelige Detailhandels Priser i Juli 1932, henholdsvis i Landkommuner, Købstæder og Hovedstaden.

	Landkomm.		Købstæder		Hovedstaden	
	Brugsforen.	Statt. Depm.	Brugsforen.	Statt. Depm.	Brugsforen.	Statt. Depm.
	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre	Øre
Byggryn, danske pr. kg.	27	28	28	30	34	35
Kartoffelmel	26	31	28	35	32	39
Ris, italienske eller spanske. »	40	45	45	49	60	69
Sagogryn, Tapioka, alm. »	35	41	38	46	52	55
Hugget Sukker (HN, LH eller KN)..... »	45	47	47	49	46	46
St. Melis, Lff ell. tilsvarende »	34	34	35	35	33	34
Kaffe, Hovedmærket	372	390	409	431	472	494
Tørr. amr. Ringæbler	128	147	132	155	150	169
Tørr. Abrikoser, calif. ex. choice	156	168	161	177	170	195
Svedsker, St. Clara, 60/70 ... »	68	86	75	92	100	120
Ærter, grove, pr. 1/2 kg Ds. ... pr. Ds.	52	53	51	52	46	54
Plantefedt (Palmin)..... pr. kg.	104	111	106	116	96	118
Margarine »Pan«..... »	107	108	112	114	120	138
» »Nr. 33«..... »	86	—	86	—	92	—
Klipfisk, Taffel i Pakker »	64	91	72	100	90	109
Køkkensalt, alm..... »	11	13	12	14	14	16
Soda, pulv. eller hel..... »	14	15	15	15	12	14
Brun Sæbe, Krystal Nr. 1... »	37	39	39	41	38	40

FRA ARBEJDET

HJEMME og UDE

Nu er det »Luma«-Lampernes Tid!

Paa vor Billedside bringer vi denne Gang et Fotografi, der forestiller Indladningen af Kasser indeholdende »Luma«-Lamper ved Havnekajen i Nærheden af de nordiske Fællesforeningers Glødelampefabrik i Stockholm.

Vi har tidligere her i Bladet skildret denne fælles-nordiske Virksomhed, der allerede indtil nu har vundet en omfattende Tilslutning ikke alene i Sverige men ogsaa i Norge, Finland og her i Danmark.

Vi kan for *Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeningers* Vedkommende oplyse, at Forholdet nu er det, at der indenfor de Sorter, hvor »Luma«-Fabriken overhovedet er leveringsdygtig, saa godt som udelukkende sælges »Luma«-Lamper til Brugsforeningerne. Den kommende Lys-Sæson, der jo allerede nu med de ret lange Aftener er i fuld Gang med at udvikle sig, vil derfor sikkert ogsaa for Danmarks Vedkommende betegne et anseligt Fremskridt for det nordiske Andelsforetagende.

Indladningen af »Luma«-Lamper, som vort Billede viser, omfatter kun en lille Del af det danske Vinterforbrug, idet det indladede Parti, der allerede for nogle Uger siden er modtaget af F. D. B., regnes at ville blive aftaget i Løbet af de førstkommande Efteraarsmaaned.

Den britiske Udstilling.

Efteraarets store Begivenhed paa Udstillingsomraadet bliver *den britiske Udstilling*, der afholdes i København i Dagene 24. September—9. Oktober. Allerede igennem adskillige Maaned har jo Opmærksomheden fra mange Sider været henledt paa denne Udstilling baade af rent forretningsmæssige Grunde og under Hensyn til den særlige Plads, som Spørgsmaalet om vor Samhandel med England har under den nuværende handelspolitiske Situation. Saa vidt det kan skønnes, bliver Udstillingen den største, der har været afholdt i Danmark, idet den kommer til at omfatte ca. 500 Udstillere og lægge Beslag paa et betydeligt Pladsomraade, dels i Tivoli og Industribygningen og dels i Forum. Som Arrangør af Udstillingen staar *Britisk Import-Union*, en Sammenslutning af danske Importører af engelske Varer, der arbejder i nær Tilknnytning til det engelske Industriraad og den engelske Regerings Departement for oversøisk Handel.

En repræsentativ og talrig Kreds af Mænd er iøvrigt knyttet til Udstillingen, hvis Protektorer er *Kronprins Frederik* og *Prinsen af Wales*. Foruden den egentlige Udstillings-Komitee er nedsat to Æres-Komiteer, henholdsvis en dansk og en engelsk, hvori ledende Mænd fra de forskellige Erhvervskredse har Sæde.

Det ligger efter vor Opfattelse i alle Parter Interesse, at den britiske Udstilling kan blive saa vellykket som muligt, og vi benytter derfor Lejligheden til at henlede vore Læseres Opmærksomhed paa dens Afholdelse, idet vi er forvisset om, at et Besøg paa Udstillingen vil være sin Tid værd.

Nye Brugsforeninger.

Ogsaa i Løbet af de svundne Sommermaaned har der forskellige Steder været Planer fremme om Oprettelse af nye Brugsforeninger.

Saaledes skal vi omtale, at der for nogle Uger siden afholdtes et Møde i *Over Jersdal* i Sønderjylland, hvor Repræsentant i F. D. B. *Johs. Jacobsen*, Guderup, Forretningsfører *Kappel*, Sønderborg, og Forretningsfører *Theilmann*, Kolding, behandlede forskellige Sider af Brugsforeningernes Virksomhed. Der førtes i Tilknnytning hertil Forhandling om Mulighederne for en Brugsforening med det Resultat, at der nedsattes et Udvalg til at arbejde videre med Sagen.

I *Suebølle* (mellem Holbæk og Kalundborg) har der ligeledes for nogen Tid siden været afholdt et Møde i Tilknnytning til Underhaands-Forhandlinger om at faa oprettet en Brugsforening. Der var mødt en hel Del interesserede i Sagen, og Mødet resulterede i Nedsættelse af et mindre Udvalg, der, naar Forberedelserne er afsluttede, skal lade indkalde til konstituerende Generalforsamling.

Endelig skal nævnes, at der først paa Sommeren blev afholdt Møde i *Sæsing* (Vendsyssel) til Drøftelse af Mulighederne for at danne en Brugsforening. Som Talsmænd herfor talte Formanden for Østervraa Brugsforening, Tøgfører *Laursen*, og Uddeler *Otto Skrubbeltrang*, Taars. Mødet resulterede i Nedsættelse af et Femmands-Udvalg. Forøvrigt er det Tanken, naar et tilstrækkeligt Antal Medlemmer er tegnede, at erhverve Sæsing Forsamlingshus og omdanne dette til en Brugsforening.

Skyldes Købmændenes høje Priser Rabatten?

Den Pris-Statistik, som i de sidste Par Aar er udarbejdet for Brugsforeningerne, og som vi andetsteds i Bladet bringer for Juli Kvartal i Aar, giver til Stadighed Anledning til Beklagelser fra Købmændenes ledende Kredse, og uden at man egentlig kommer med nogen positiv Paavisning, erklæres den for at være bevidst villledende og ganske fejlagtig. Vi har i den senere Tid undladt at beskæftige os med de forskellige Sprogblomster, som dette Arbejde er Genstand for, men noterer dog med Interesse, at Købmænds-Organisationernes

»store, gamle Mand« — som Englænderne siger — Hr. *J. G. Schjær*, fornylig under en Omtale af Købmændenes Rabat-Kampagne ogsaa kom ind paa Forholdet mellem Brugsforeningernes og Købmændenes Detailpriser og derved paapegede et Punkt, der bidrager til at forklare den stadigt forekommende Forskel imellem de to Grupper Priser. Hr. Schjær's Udtalelser lyder saaledes:

»Rabatbehæftede Varer tjener til at sætte Købmanden i et daarligt Lys hos Statistisk Departement. Departementets indsamlede Priser maa nødvendigvis sætte Købmanden i et daarligt Lys, naar de Priser, der opgives, ofte er beregnet til, at der skal fradrages en Rabat. Vi ser jo, hvor ublufærdigt »Brugsen« anvender denne Kendsgerning til grim Reklame.«

Med Hensyn til den »grimme Reklame« forekommer det os, at Udtalelser som disse fra ledende Købmænds Side er det allerbedste Bevis for, at man i Virkeligheden indser Berettigelsen af Pris-Statistikens Opstillinger, der, som vore Læsere sikkert vil give os Ret i, til Stadighed er gengivet her i Bladet paa en ganske nøgtern og lidenskabsløs Maade.

Kender De F. D. B.?

Dette Spørgsmaal, som, hvis det rettedes til Dem, højtærede Læser, sikkert vil blive mødt med synlig Krænkelser over, at man kan spille Tiden med at spørge om noget saa selvfølgeligt, er Titlen paa en lille Pjece, som for nogen Tid siden er udsendt til Brugsforeningerne til videre Fordeling blandt Medlemmerne. Pjecen, der er smukt illustreret, og ved sit Indhold helt igennem er egnet til at fange Læserens Interesse, er ifølge sin Natur en lille kvik Paamindelse om F. D. B.'s Eksistens. Den fortæller i korte Træk og gode Billeder om de mange Slags Virksomheder, som F. D. B. omfatter, og hvorfra Varer gaar ud gennem Brugsforeningerne. Efter en foreløbig Udsendelse af nogle faa Eksemplarer til hver Forening viste Efterspørgselen sig at være saadan, at der nu ikke er flere Pjecer tilbage af et endogsaa meget betydeligt Oplag.

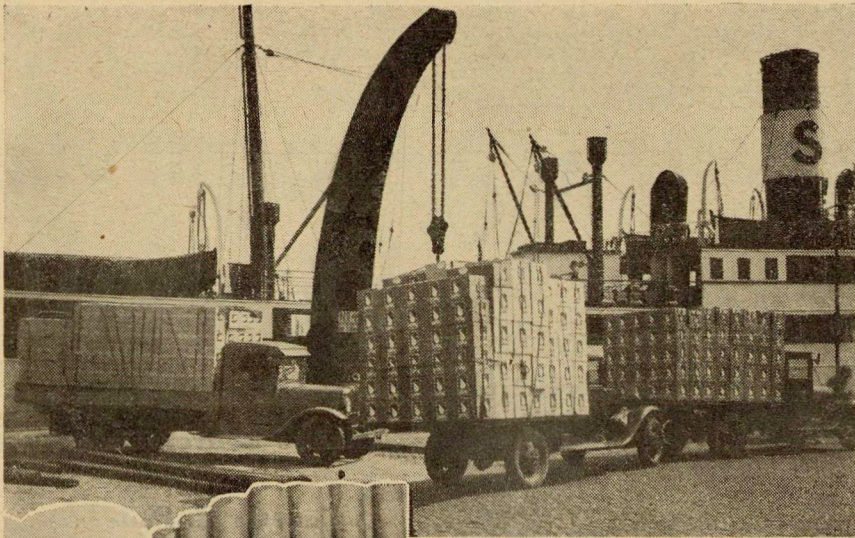
Nye Regne-Billeder og Regne-Kort.

I Fortsættelse af den tidligere Udgivelse af *Emborgs Tællebilleder* har F. D. B. fornylig udgivet en Serie *Emborg's Regne-billeder*, der omfatter de forskellige Regningsarter og i Lighed med Tællebillederne paa en let og fornøjelig Maade opøver Barnets Færdighed heri. Princippet er som i Tællebillederne, men hertil knytter sig et Kontrolhefte, hvori der kan gøres Optegnelser om Fremgang i Lærdommen, baade med Hensyn til Regningens Rigtighed og Tiden, den tager.

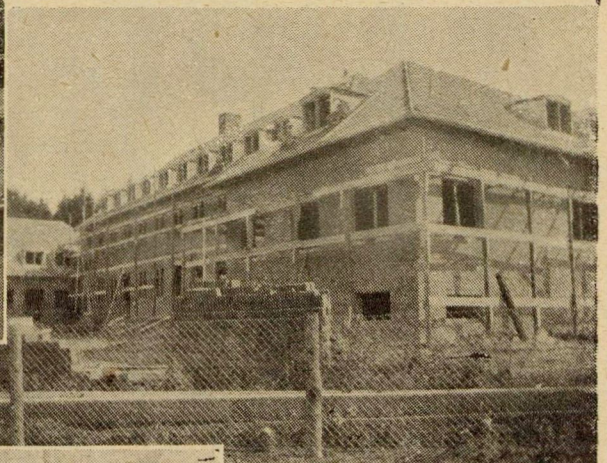
Det nye Materiale er af Fællesforeningen udsendt til Skolerne og andre

(Fortsættes Side 421.)

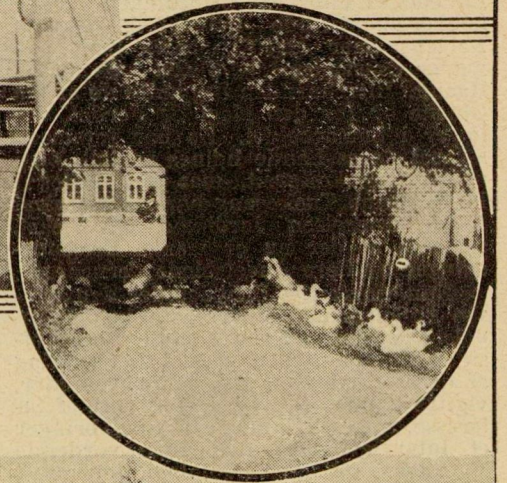
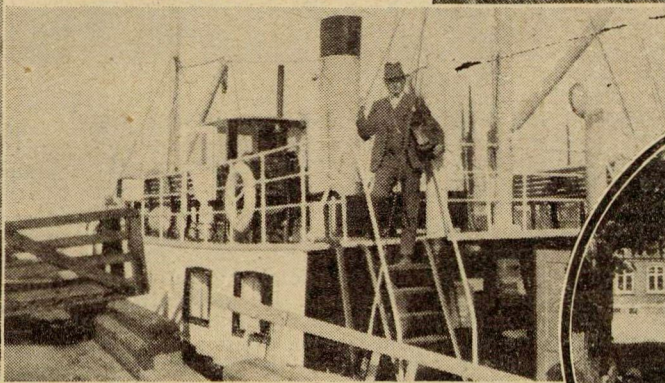
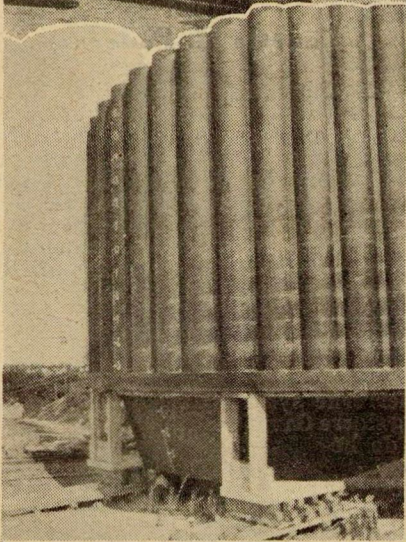
B. B.'s Billedside

Foroven:
Indladning af Luma-Lamper til Danmark.
Til venstre:
Fra Lillebæltsbroen. 2 Minutter før Sænke-
kasse Nr. 4 løber af Stabelen.

Parti fra den nye Andelsskole
under dens Opførelse.

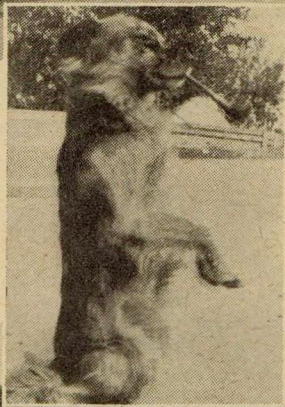
Foroven:
»Ved Ourø-Baadn«. Ogsaa paa
mange af vore smaa Øer findes
Brugsforeninger, der besøges af
F. D. B.s Rejsende. (Fot. Troels).

I Cirklen:
»Sommer«. Udenfor Konkurren-
cen. (Fot. Aage Fredslund
Andersen).

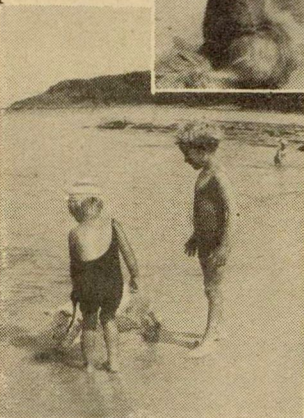
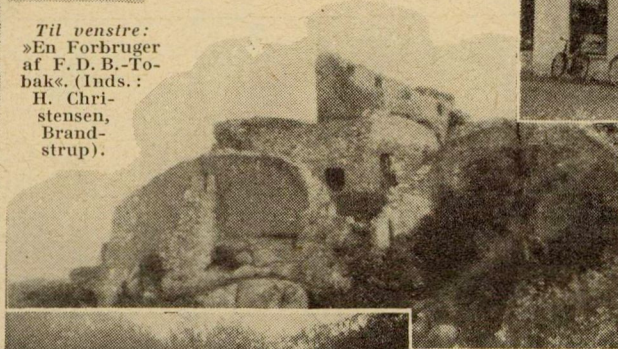
Kanins

Foroven:
»Søsum Brugs-
forening«. (Inds. Erhardt
Hansen, Sø-
sum).

Forneden:
»Tre smaa
Vandhunde«. (Inds.
R. Christensen,
Gullandsgade
14).

Til venstre:
»En Forbruger
af F. D. B.-To-
bak«. (Inds.:
H. Chris-
tensen,
Brand-
strup).

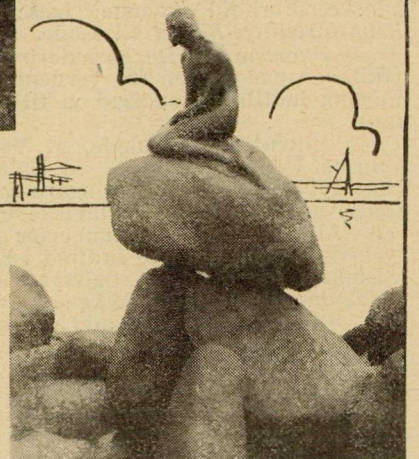
»Liselund Slot«. (Inds.: E. M. Nielsen, Baunevang
26, Kbhvn.).

Foroven:
»Kollund Brugsforening«. (Inds.: P. Madsen,
Kollund).

Foroven:
»Hammershus
Ruiner«. (Ind.
R. Hansen,
Nrd. Fasanvej
267, Kbhvn.).

Til højre:
»Den lille Havfrue«. (Inds. F. Kristen-
sen, Thorshavnsg. 2,
Kbhvn.).

Andelsbevægelsens Kaar paa Det vaagnende Balkan

Domkirken »Alexander Nevski«, Sofia, Navnebroder til den russiske Kirke i København.

Verdenskrigen trak nye, store Linjer op i det sociale, kulturelle og politiske Liv Jorden over. Faa er de Verdenssegne, som Dønningerne fra denne store Katastrofe ikke er naaet til. Ikke mindst Balkan blev Skuepladsen for store Omvæltninger. Ganske impulsivt hvirvledes mange af Nationerne ind i den kaotiske Malstrøm. En ny Tidsalder indlededes efter Fredsslutningen for de temperamentsfulde Balkanfolk. Skulde Krigens Saar læges, maatte man paa mange Omraader tage Skeen i en anden Haand. Efterhaanden begyndte de at faa Øjnene op for den Magt og Fordel, der ligger i Samarbejdet. De har forstaaet, at skal deres Lande højnes socialt, økonomisk og kulturelt, maa der løftes i Flok. Denne Tankegang har stedvis givet Andelsbevægelsen Jordbund og Vækst, saaledes at der nu er mange Brugsforeninger og flere Andelsblade dernede.

Kun vanskeligt tilflyder der den danske Andelsmand Underretninger om Andelsbevægelsens Kaar i disse noget afsides liggende, men dog, i Betragtning af deres Rigdomme paa Naturprodukter, vigtige Lande. Det vil derfor være af Interesse, naar vi i denne Artikel bringer et Interview med den unge vordende Magister i sydslavisk Filologi, Journalist *Folmer Wisti*, der i ca. 5 Aar har opholdt sig paa Balkan, dels for at studere de slaviske Sprog ved flere Universiteter, dels som Balkan-Korrespondent til danske Provinsblade. Som ægte Dansker, der er opfyldt af den danske Andelsbevægelses Aand, har han overalt i den bulgarske Presse og i sine Foredrag (tildels i Radio) agiteret for Andelsbevægelsen og udnyttet den til yderligere at styrke Interessen for Danmark, der allerede er anerkendt af alle Balkanlande som det førende Land paa Andelsbevægelses Omraade.

Folmer Wisti gæster for Tiden Danmark og gaar elskværdigt ind paa at lade noget af sin omfattende Viden om balkanske Forhold komme Læserne af *Brugsforenings-Bladet* til Gode.

— Hvordan vil De karakterisere Udviklingen paa Balkan fra Verdenskrigens Udgang indtil nu? spørger vi til Indledning.

— Ententen formodede, at Verdenskrigens Udgang skulde gøre Balkanfolkene lykkeligere: Østrig-Ungarn gav for stedse slip paa sine sydslaviske Provinser. Alle tænkelige Drømmerier i den tyrkiske Orient om nye Indfald i Europa udsluktes for evigt. — Balkans Skæbne overlodes tildels Balkanfolkene selv. Dets nye Stilling havde Frankrig bestemt. Alle Stridsspørgsmaal ansaas for likviderede.

Det egensindige *Bulgarien* blev til Straf for Czar *Ferdinands* ulyksalige Politik beskaaret efter bedste Mønstre. Det artige *Rumænien* slugte det frugtbare

bulgarske *Dobruja*, *Grækenland* fik til Tak for *Venizelos'* geniale Snedighed det bulgarske Kystland ved Middelhavet. *Serberne*, *Kroaterne* og *Slovenerne* traadte ind i deres forenede Kongerige: *Jugoslavien*. Provinsen *Makedonien* udslettedes, sønderdelt mellem Serbien og Grækenland. En Flig deraf fik *Bulgarien*. Det tapre *Montenegro* gik op i *Jugoslavien*. Balkanfolkene stilledes overfor nye Opgaver. I Stedet for de evige Frihedskampe hed det nu socialt og kulturelt at oparbejde Landene. De revolutionære »*Komitadjis*« kaldtes ned fra deres Skjul i de vildsomme Bjerge, Bønder og Haandværkere vendte hjem fra Krigens.

Fredens tilsidesatte Krav ventede dem alle. Fremskridtets Hjul skulde i Gang paany — men under tidobbelt Kraft. 14 Aar er svundet siden da, og Resultaterne har ingen Forventninger overtruffet. Vanskelighederne ligger paa mange Omraader — først og fremmest i, at Folkene ikke er vænnede til Freden. Det revolutionære Sindelag, der altid har spillet saa stor en Rolle for Balkanfolke-

Til højre: Bondegut med sin Legekammerat.

Forneden: Rumænsk Nationaldans.

Folmer Wisti.

Dansk Indflydelse og danske Erhvervsinteresser.

Ved

Laurits M. Pedersen.

nes Udvikling, har ikke i en Haandevending kunnet forsvinde, og medens Serberne og Rumænerne har faaet alle deres nationale Drømme opfyldte, saa har Bulgarenne faaet deres knuste. De sejrige koncentrerer Kræfterne for at skabe et Værn for »Gevinsten«, og de besejrede er optagne af Re-

vancheplaner. Paa den Maade har Krigens, set fra et kulturelt Standpunkt, ikke bragt Sejrherrerne synderlig større Gavn end de besejrede.

— De har rejst som Agitator for Andelsbevægelsen dernede?

— Ja, jeg har i bulgarske Provinsbyer holdt en Række Foredrag om det kooperative Danmark, og for disse Foredrag har Bulgarerne været meget glade.

— Fortæl lidt om Andelsbevægelsens Udbredelse i de forskellige Balkanlande.

— Det er interessant at iagttage, at den har faaet størst Udbredelse blandt den slaviske Del af Befolkningen, d. v. s. Bulgarerne, Serberne og Kroaterne, mens den kun har haft ringe Fremgang i Grækenland og Rumænien. Sidste Sommer, da jeg var paa Besøg hos Føreren

af det nationale Bondeparti i Rumænien, fhv. Ministerpræsident Dr. Maniu, talte vi om Andelsbevægelsen, og Dr. Maniu udtalte sig meget pessimistisk herom. Den var efter hans Mening kompromitteret af de reaktionære Partier.

— Hvorledes kan man da kompromittere Andelsbevægelsen?

— Nogle private Pengemænd starter et Foretagende, der i Virkeligheden er baseret paa Spekulation, f. Eks. en Brugsforening. Foretagendet startes under Foregivende af at skulle være kooperativt. Imidlertid opdager de derigenem vundne Medlemmer efterhaanden, at Overskuddet ikke deles ligeligt, og at der drives Spekulation med Foreningens Kapital, mens den fine Varekvalitet og den lave Pris ikke opnaas. Denne Historie har gentaget sig saa ofte i Rumænien, at især Bondebefolkningen er grebet af den dybeste Mistillid over for alt, hvad der har med Andelsbevægelsen at gøre. Bag Skiltet »Fællesforening« aner de altid et camoufleret Aktieselskab, hvis Virksomhed udelukkende baseres paa Spekulation med den gennem Medlemmerne indvundne Kapital.

I Bulgarien er der andre Hindringer for Bevægelsens Fremgang. I Sammenligning med de andre Balkanlande har det den mest udviklede kooperative Bevægelse, men samtidig har det indført et dræbende Kontorsystem i deres kooperative Foretagender. Der lægger for ringe Vægt paa den gensidige Tillid, som er Hovedhjørnestenen i Andelsbevægelsen. Bulgarerne anerkender

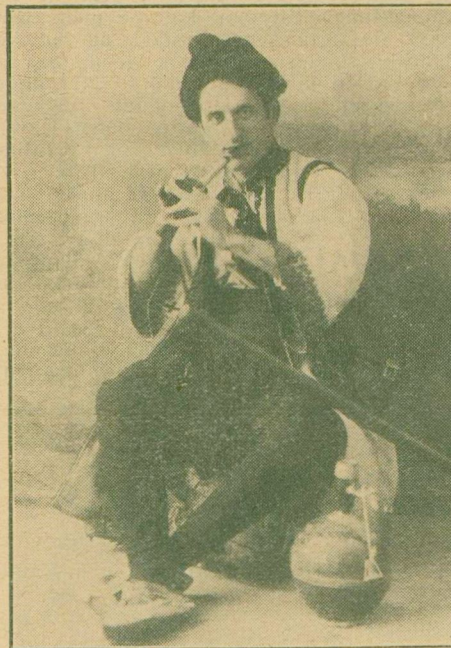

Foroven:
Rosenplukning i Sydbulgarien.

Til venstre:
En bulgarsk Høstpige, der ved sit Smil og sunde Ydre giver et godt Udtryk for Landets kraftige Befolkning.

Til højre:
Bulgarsk Fløjtespiller.

Forneden:
Paa Vej til Sofia. En Pause under Farten til Markedet i den bulgarske Hovedstad.

nok Mottoet »Een for alle, og alle for een«, men de har endnu ikke rigtigt fatet, at dette vældige Program nødvendigvis maa sprænge alle Rammerne i et snævert Kancellivæsen. I min Foredrag i Bulgarien om dansk Andelsbevægelse har jeg stærkt betonet, hvilken uhyre Rolle Tilliden spiller. F. Eks. indenfor Mejerivæsenet: de danske Bønder lader deres Mælk køre til Mejerierne af fælles Mælkekuske, Kontrollen over Mælkens Kvantum og Kvalitet paahviler alene Mejeribestyreren, og dog gaar vore Landmænd ikke hver Dag og skælver af Angst for at blive snydt.

I Jugoslavien har Andelsbevægelsen sin haardeste Modstand i Trusterne, men vinder der ligesom i Bulgarien stærkere Indpas end paa det øvrige Balkan.

— Har De ikke i Forbindelse med Deres Virke for Andelssagen haft Lejlighed til at iagttage Stemningen for Danmark og specielt lægge et godt Ord ind for vore danske Erhvervsinteresser?

— Jo, inden for alle Kredse paa Balkan og især blandt Andelsbevægelsens Tilhængere nyder Danmark en vældig Popularitet, og man skyder ikke over Maalet ved at sige, at Danmark øver en stor Indflydelse paa Balkans kulturelle Liv, især i Bulgarien. Derfor er det ganske naturligt at formode, at der paa Balkan findes et nyt stort Felt for danske Erhvervsinteresser.

Men her hindrer Manglen paa virkeligt Kendskab til Balkans Forhold væsentlig vore Muligheder.

— Mener De da, at vore Dagblade burde skrive noget mere om Balkan?

— Ja, og jeg tror, at den danske Presse gør sine Læsere Uret, naar den gaar ud fra, at Balkan for dem er et kedsommeligt og uaktuelt Emne. — Tværtimod er der næppe noget, der som Balkan sætter Fantasiens i Bevægelse. — Skulde vi i Grunden ikke først og fremmest lære vor egen Verdensdel at kende, før vi udforsker Polerne, Indiens Jungle og det afrikanske Vildnis? »Vi har jo ingen Interesser paa Balkan«, er det Svar, man altid faar, naar

man rører ved dette Punkt, men *hvør længe* skal dette meningsløse, undskyldende Argument kunne anføres? Det er dog en Kendsgerning, at Europas Fremtid ligger paa Balkan, d. v. s. i Forstaaelsen af Udnyttelsen af Balkans Rigdomme. Vore Naboer Svenskerne har for længst indset denne Kendsgerning og arbejder energisk paa at gøre Fremstød i Balkanlandene. — Dog har ogsaa enkelte betydelige danske Forretningsmænd, bl. a. *Th. B. Thirge*, Odense, for længst indset denne Omstændighed og især lagt an paa Bulgarien. Derfor regner Bulgarenne ogsaa de danske Dynamoer for Verdens bedste. — I øvrigt har vi allerede haft mange unge, bulgarske Landbrugere paa Studieophold i Danmark, og her har de lært at behandle og arbejde med de danske Mejerimaskiner og Landbrugsmaskiner. Efter deres Tilbagekomst ønsker de ogsaa at kunne bearbejde de bulgarske Jorder og Raamaterialer med de samme fuldendte Midler. Herved er Efterspørgselen øget. — Skulde vi Danske saa ikke komme dem i Møde? — Eller skal vi ogsaa her lade Svenskerne tage Chansen?

— Paa hvilke Omraader mener De, at Balkanlandene og Danmark kan faa Samhandel?

— Danmark kan til Balkan sælge Maskiner, især Landbrugs- og Mejerimaskiner, Kemikalier, navnlig Rottegiften »Ratin« sælges f. Eks. dernede i stor Udstrækning. Jugoslavien og Bulgarien aftager mange kemiske Mejeriartikler, der

Udsigt over Belgrad.

anvendes ved Fremstilling af Ost. Til Gengæld kan Balkan sælge Olivenolie og Frugter m. m. til Danmark. Foreløbig har vi dog paa Grund af vort svigtende Kendskab til Balkans Forhold og Mentaliteten dernede mange Vanskeligheder at kæmpe med. Den store Interesse for Danmark og danske Forhold, som man møder dernede i alle Kredse, kan let komme til at indgyde nysankomne falsk Optimisme, thi mange af dem, der bestandig tager Danmark i Munden som Mønster og Forbillede, gør det af skjulte personlige Interesser, og i det Øjeblik, Danskere ønsker at arbejde for det praktiske Samkvem mellem Landene, møder de ofte de bitreste Modstandere blandt dem, der raaber højest om deres store Ideal: Danmark. Ikke desto mindre findes der paa Balkan betydelige Kredse, som ærligt og uden Bagtanker ønsker erhvervsmæssigt Samarbejde med Danmark, idet de forstaa, at først naar det kul-

turelle Samarbejde støttes og støttes af det praktiske og erhvervsmæssige, er der Tale om Venskab og Tilnærmelse mellem Staterne. Af disse Grunde vil man forstaa, hvor nødvendigt det er for Danmark at have en Stab af energiske Folk, som kender Forholdene til Bunds paa Balkan og er i Stand til at komme i virkelig Forbindelse med de os noget fjernt staaende Balkanfolk. Tiden er inde til for Danmark at knytte Forbindelser og informere sig paa Balkan, for det vil ikke vare længe, før der kan blive Tale om Industrialisering og Modernisering af alle Erhvervsgrene i disse Lande, og da vil der aabne sig uanede Eksportmuligheder for os dernede.

— Hvad skal der til for at højne Balkans Kulturniveau, saa at disse Lande i Oplysning og social Henseende kommer paa Højde med Vesteuropa?

— Svaret kan kun blive eet: Andelsbevægelsen. Denne Bevægelse, som hviler paa Lighed og Solidaritet, kan indføres i alle Samfund uanset Rigdom og Kapital. Det Fremskridt, som en enkelt, trods Slid og Slæb, ikke har formaet at gøre, har en sluttet Flok med Lethed kunnet skabe. Andelsbevægelsen baner Vej for den demokratiske Samfundsopfattelse. *Den og kun den* kan skabe det ideelle Samfund. — Udsigten til, at denne Idé ogsaa skal kunne vinde frem nede paa det forhen saa ildebergyttede Balkan, kan kun fylde os med Tro paa Fremgang og lysere Udsigter dernede.

Laurits M. Pedersen.

DANSK BIHONNING

I det foregaaende Nummer af Bladet har A. P. Nielsen, Vennebjerg, skrevet et Indlæg under Overskriften »Honingavl«, og han beskæftiger sig deri navnlig med Spørgsmaalet om Afsætningen af den danske Bihonning, som forekommer ham at være utilfredsstillende under de nuværende Former.

Da Spørgsmaalet jo har Interesse for mange Mennesker, skal vi efter fornøden Orientering fremsætte nogle Bemærkninger og Oplysninger i Tilknytning til Sagen.

At det i et Aar som dette, hvor Bettingelsen for en stor Honningavl i saa høj Grad er til Stede, falder Avlerne vanskeligt at faa den indvundne store Mængde afsat til en rimelig Pris, er forstaaeligt nok, navnlig naar Afsætningen skal foregaa umiddelbart efter, at Honningen er udslynget; men et Aar som dette er unormalt, og det er vistnok et Spørgsmaal, om de nuværende Afsæt-

ningsformer under normale Forhold ikke svarer ganske godt til Produktionens Art og Mængde.

Normalt er Produktionen jo nemlig kun lille, og den er altid meget forskellig baade i Farve, Smag og Konsistens, hvilket naturligvis skyldes dens uensartede Oprindelse og Behandling. En saadan Vare egner sig ikke for Storsalg; den skal helst afsættes lokalt til Forbrugere eller til Detailforhandlere, der paa Forhaand er kendt med Kvaliteten, og Avleren opnaar ved denne Salgsmaade ogsaa en højere Pris, end han ellers vilde kunne faa. Og mon det ikke er saaledes, at Størsteparten af Honningavlen normalt sælges paa denne for Avlerne fordelagtigste Maade?

Det er muligt, at Afsætningen af den store Avl i Aar vilde kunne støttes noget ved, at flere Brugsforeninger optog Forhandlingen; men man maa dog huske paa, at en stor Del paa Forhaand vil

være afskaaret derfra, idet Avlere i deres Medlemskreds forsyner Forbrugere direkte. F. D. B. har for øvrigt allerede gennem Brugsforeninger opkøbt adskillige Tusinde Kilo og fortsætter dermed indtil videre. Der er hidtil betalt fra Kr. 1,30 til Kr. 1,45 pr. kg efter Kvalitet plus Emballageprisen; men det er muligt, Prisen vil blive noget lavere for Eftersommerens Produktion, der salgsmæssigt næppe er af samme Værdi som den tidligt producerede Vare.

Det er fra F. D. B.s Side et Forsøg paa i begrænset Omfang at hjælpe Brugsforeningerne og deres honningproducerende Medlemmer i den vanskelige Situation med Afsætningen, og Videresalg til honningkøbende Brugsforeninger vil ske uden nogen Fortjeneste, men naturligvis med Tillæg af de Omkostninger, der løber paa.

Tidens vanskelige Spørgsmaal.

Naar man gennem en lang Aarrække har fulgt med i, hvad der tales ved Møder og Generalforsamlinger og skrives i Andelsselskabernes Blade om Kredit i vore Brugsforeninger, saa maa man vist sige, at Resultatet staar ikke i Forhold til de store Anstrengelser, idet F. D. B.s Tilgodehavende hos Brugsforeningerne er steget jævnt gennem Aarene. Maaske kan det paavises, at procentvis er Brugsforeningernes Skyld ikke steget, men det er egentlig ikke det, der interesserer i denne Forbindelse.

I mange Brugsforeninger har man ikke taget det saa nøje med at have en forfalden Skyld til F. D. B. Der var jo Sikkerhed nok gennem Uddelerens Kaution og i de udestaaende Fordringer.

Nu derimod er det sikkert gaaet op for mange Foreningers Bestyrelse og Uddeler, at Risikoen maaske ikke altid er saa let at overse, og at det er paa Tide at faa en eventuel Kreditgivning ind under faste Former og under Kontrol.

Ja, hvorfor ikke gøre Skridtet fuldt ud, og indføre kontant Betaling med det samme?

Ingensinde før i de forløbne 25—30 Aar har det været lettere end at gøre det nu.

Man kan godt give 30 Dages Kredit, det forstaar man jo i Reglen ved kontant Betaling, men Kontrabogen skal saa være opgjort og betalt inden den 5. i følgende Maaned, ellers udleveres intet uden Pengene paa Disken hver Gang.

Ligeledes hvor der handles med Foderstoffer: ingen ny Bestilling, før den forfaldne er betalt. Den væsentligste Indvendning mod en saadan Ordning har tidligere været den, at saa forlod Kunderne Brugsforeningen, men den gælder ikke mere, idet der ikke kan faas Kredit andetsteds. Og hvis man saa vilde ordne Spørgsmaalet helt til Bunds, saa fik man en nøjagtig Opgørelse over alt det udestaaende, skaffede denne Kapital og betalte alt ud, der var forfalden.

Samtidig oprettede man en Afviklings-Afdeling, (ja undskyld Udtrykket), hvorigennem de Medlemmer, der havde en Part i de udestaaende Fordringer, i Løbet af 10 Aar skulde forrente og afdrage deres Varegæld.

En saadan Afdeling vilde jo ikke tynge paa Brugsforeningens Drift, idet den jo skulde hvile i sig selv og slet ikke have Indflydelse paa Brugsforeningens Regnskab.

Det er en Selvfølge, at der ikke betales Overskud til Medlemmerne, før den aarlige Ydelse til Afdelingen er fuldt indgaaet, ellers afskrives

Overskuddet forlods dør. Renten udregnes maanedlig og tilføres Kontrabogen og betales sammen med Varerne inden d. 5. i følgende Maaned.

Denne »Indefrysning« kunde ikke skade nogen, og jeg tror heller ikke, at det at skaffe de 10 à 15 000 Kr. vil volde uoverkommelige Vanskeligheder; endnu er det solidariske Ansvar en Værdi.

Ingen ved i Øjeblikket, hvor meget de udestaaende Fordringer er værd. At de ikke kan optages til Pari er givet, men gennem den lempelige Afvikling, i 10 Aar, vil dog de allerfleste indgaa, og jeg synes, at det er en Ordning, som ingen kan have noget imod. Den tynger ikke paa Brugsforeningens Drift, der bliver ingen Strafrenter til at trække Overskuddet ned og altsaa ingen Forurettelse af de kontant betalende Medlemmer.

Det vil tillige være en demokratisk Ordning, idet alle Medlemmerne behandles ens. Det er altid ubehageligt at maatte sige til et Medlem, at der kan ikke faas mere Kredit; det vilde være noget ganske andet, naar det var vedtaget paa Generalforsamlingen, saa alle maatte bøje sig derfor.

Da vilde det atter blive godt at arbejde i Brugsforeningerne, som det altid er forbunden med en særegen Tilfredsstillelse at være med i en Bevægelse, der er i støt og sikker Fremgang.

Bliver man ved som tidligere, med en ukontrolleret Kredit, da vil der gaa for mange Uddelere i Stykker i den kommende Tid. Selve Brugsforeningsbevægelsen er nu saa stærk, at den kan det ikke mere skade, men det vilde være Uret ikke at komme de Uddelere til Hjælp, hvor Kreditten er ved at tage Overhaand, og faa det hele ordnet paa en praktisk og overskuelig Maade.

Bliver det gjort og gjort snart, da er der ikke gaaet mere i Stykker, end det kan reddes endnu.

De bedre Tider maa jo en Gang komme; der har før været Nedgangstider i Folkenes Historie, men atter en Gang er Dagen gryet, og Haabet om, at ogsaa denne Gang vil Historien gentage sig, det slipper vi ikke. Det skal nok igen blive muligt at drive rentabel Landbrug, at opnaa større og lønnende Beskæftigelse i Industrien, at faa Skibene i Fart, og saa vil Forholdene igen lidt efter lidt gaa i Lave.

Der sidder nu mange Uddelere, som er ved at blive ældre Mænd. De har lagt alle deres bedste Aar i Brugsforeningernes Tjeneste, og det vilde være tragisk, om de skulde gaa under i det nuværende Ragnarok.

Det vilde være ligesom den gamle Soldat, der har gjort hele Felttoget med og saa falder den Dag, da Sejren endelig vindes, Dagen før Indtoget i den erobrede Stad.

Thi Brugsforeningsbevægelsen vil blive ved at gaa fremad, og økonomisk daarligere Tider har altid givet gode Vækstmuligheder for Fællesskabets og Samarbejdets Idé, og en Gang i Tiden, og endda i en overskuelig Fremtid, vil Befolkningen praktisk talt have taget sin Vareforsyning i egen Haand. Det var denne Udvikling, de ældre veltjente Arbejdere i Brugsforeningerne gerne skulde være med i.

Naar Forholdene ordnes, som ovenfor skitseret, eller om muligt paa en endnu bedre Maade, da er Vejen ogsaa banet for en rig Udvikling, og da er der gjort, hvad gøres kan, for at afbøde Tidens Vanskeligheder og for at tilrettelægge Forholdene saaledes, at baade Brugsforeningen og Uddeleren med Tryghed kan gaa Fremtiden i Møde.

Jacob Rasmussen.

FRA ARBEJDET HJEMME OG UDE (Fortsat fra Side 416).

interesserede, og der er allerede fra mange Sider modtaget Vidnesbyrd om den Interesse, som denne friske Undervisningsmetode har vakt, og som tyder paa en stor Udbredelse deraf i den kommende Tid. I Forbindelse hermed kan oplyses — hvad der maa betragtes som en værdifuld Anerkendelse — at Tælle- og Regnebillederne for nylig er optagne i *Dansk Skolemuseums* Fortegnelse over Materiale til Smaabørnsundervisning.

*

Præmier vedrørende Landbrugets Binæringer.

Af Midler af Redaktør J. Pedersen-Bjergaards Legat uddeler Det kgl. danske Landhusholdningsselskab forskellige Præmier for særlig fremragende Virksomhed paa Landbrugsbinaryningernes Omraade.

Blandt de Ydelser, der særlig vil kom-

me i Betragtning ved Præmieuddelingen, kan nævnes:

1. En kort og klar Skildring af Virksomheden og de opnaaede økonomiske Resultater med Hovedvægten lagt paa Fjerkræavl som væsentlig Indtægtskilde og med Fremhævelse af, hvad man mener særlig at skyldte sine hidtil opnaaede Resultater.
2. Den for Dagen lagte Omtanke og Ordenssans.
3. Børns og unge Familienmedlemmers Opdragelse til Deltagelse i Arbejdet.
4. Særlig for god Oplysning i Almindelighed og hjemlig Hygge.

Ansøgninger om at komme i Betragtning indsendes paa almindeligt Brevpapir (Skema benyttes ikke) til Det kgl. danske Landhusholdningsselskab, Vestre Boulevard 34, København V., inden 15. September.

*

Tegninger af
V. Sandström.

Styrmænd Carlsen gik i Land i Oktober Aaret efter, at han var blevet gift. Aarsagen var dels, at han ikke havde nogen ny Hyre, dels at Alvilda ønskede det, og Alvildas Ønsker maatte følges. Hun havde arvet Penge og vilde købe Jord. Efter hendes Mening var det alt for usikkert at arbejde paa Søen.

Carlsen var ikke paa nogen Maade begejstret for disse Planer. Han havde sejlet i sejsten Aar, og selv om Tiderne var onde, saaledes at en ærlig Sømand havde vanskeligt ved at faa Arbejde, saa var han sikker paa at faa ny Hyre inden alt for lang Tid. De Par Maaneder gik vel endda. Alvilda burde nøjes med en Villa og en pæn Have.

Det vilde hun ikke. Hun havde forlængst valgt det Stykke Jord, hun ønskede, en lang, smal Jordstrimmel langs Hæggesunds Kyst, hvor Prisen var særlig billig. I den Egn var hun født, derfor vilde hun bygge Hus der. Belliggheden var fordelagtig paa mange Maader; der var kort til Byen inde i Bugten, og Vogne med Varer af alle Arter kørte forbi hver Dag i Ugen. Her kunde en Familie bo billigt.

»Vil du have, jeg skal dyrke Kartoffler. Hvad skal vi leve af?« Carlsen spurgte og syntes, at han havde Raad til at smile. Nok havde Alvilda arvet, men der var dog Grænser for, hvor langt Pengene kunde strække.

Hendes Svar fik ham til at fryse og glemme enhver Munterhed. »Vi skal holde Høns.« Hun udtalte de fire Ord paa en saa klar og tydelig Maade, at Carlsen maatte sunde sig nogle Minutter, før han formaaede at svare. »Skal vi holde Høns?« Han kunde kun gentage Ordene, saa tav han igen. Der var ingen Grund til at skændes nu, og han maatte tage Hensyn til Alvildas Tilstand. Lægen havde sagt, at hun taalte ikke at ophidse sig.

Derfor var Carlsen mere føjelig, end han ellers plejede. Naar først Alvilda havde faaet Barnet, vilde hun sikkert forstaa, at en Sømand kunde ikke gaa i Land for at holde Høns.

Men forinden naaede hun at købe Jorden.

Carlsen lod det ske. Allerede da de blev gift, havde hun foreslaaet ham at gaa i Land og prøve paa at faa en eller anden Beskæftigelse. Det foreslog de fleste unge Kvinder, der blev gift med en Sømand, naar de ikke holdt af at være alene. Nu kunde hun faa sin Vilje nogen Tid, naar han alligevel ikke kunde faa Hyre.

Sammen saa de paa Tegningen til det Hus, Alvilda vilde have bygget paa Grunden i Løbet af den kommende Sommer. Indtil da boede de til Leje i Nærheden. Selv om det var Vinter, holdt Alvilda af hver Dag at gaa sin Grund rundt. Under disse Ture fortalte hun nærmere om sine Planer. I Nærheden af Huset skulde det store Hønselugge ligge med Løbegaarde ned mod Kysten.

Carlsen hørte taalmodigt efter hendes Ord. Saavidt han kunde forstaa, havde hun god Forstand paa Tingene. Han havde heller ikke noget specielt mod Hønsavl. Det var en hæderlig Maade at tjene Penge paa, som saa mange andre, men han kunde ikke forstaa, hvilken Rolle hun havde til-

En Sømand gaar fra Borde.

Fortælling af Leck Fischer.

tænkt ham i sin Plan. Naar de gik langs Kysten af Hæggesund, der ikke var bredere, end at de tydeligt kunde skelne Husene paa den modsatte Kyst, forstod han med pinefuld Klarhed den Forskel, der var, imellem dem. Alvilda kunde ikke lide at gaa langs Strandbredden. Hun var født inde i Landet, der hørte hun til, han holdt af Havet, det var en Livsbetingelse for ham at være i Nærheden af Vand.

Maaske var det derfor, at Alvilda havde købt Jordstrimlen netop her. Carlsen blev i helt godt Humør, da han opdagede dette. Alvilda havde naturligvis ment, at han vilde blive glad, naar han skulde tilbringe sine Ferier i Nærheden af en Strandbred.

Han omtalte ikke sin Glæde til Alvilda. Han havde aldrig været særlig talende, og der var ingen Grund til at berøre Spørgsmaalet om at rejse nu, hvor Fødslen var nær forestaaende. Efterhaanden maatte han ogsaa gaa alene til Stranden, fordi Alvilda var for træt til at følge med. I det friske Vintervejr var det fornøjeligt at se, hvorledes Strømmen forhindrede Isen i at lægge sig. Der var ret dybt Vand tæt inde ved Kysten. Det vilde blive et herligt fremtidigt Feriearbejde at bygge en Bro saa langt ud, at en Baad kunde ligge til.

I Januar fik Carlsen Tilbud om at sejle til Østen med et nyt Motorskib. Tilbudet kom telegrafisk og skulde besvares omgaaende. Alvilda var i Byen, saa han begyndte med det samme at pakke sine Ting. En saadan Chance kunde han ikke lade gaa fra sig. Alvilda maatte forstaa, at hun var nødt til at lade ham rejse.

Det forstod hun ikke. Hun saa undrende paa den aabne Kuffert, der stod midt paa Gulvet, da hun kom hjem. Uden at sige et Ord tog hun mod Telegrammet fra Rederiet og læste det.

»Du forstaaer nok, Alvilda, jeg bliver nødt til at rejse.« Carlsen stod ængstelig og betragtede Minespillet i hendes Ansigt. Hendes Tavshed gjorde ham bange.

»Du tænker slet ikke paa mig? Skal jeg sidde alene med Barnet og Jorden?« Hun smed haanligt Telegrammet fra sig paa Bordet: »Vil du lade mig i Stikken?«

»Jeg vil ikke lade dig i Stikken, men du maa da kunne forstaa. Det er da min Pligt at tjene Brødet til dig og Barnet.«

»Kan du ikke tjene det her. Vi har nok at leve af, indtil vi kommer i Gang. Vil du rejse netop nu, hvor vi hver Dag kan vente Fødslen?«

»Det vilde jeg naturligvis ikke, hvis jeg ikke havde et saa godt Tilbud. Svarer jeg Nej her, saa ved jeg ikke, hvornaar jeg faar et andet igen. Hvorfor skal jeg, der er uddannet Styrmænd, dyrke Høns?«

»Det maa du naturligvis selv om. Jeg troede, jeg betød noget for dig.« Alvilda forlod Stuen. Carlsen blev længe staaende paa samme Plet, før han langsomt gik over Gulvet og lukkede sin Kuffert. Derefter gik han en Tur langs Stranden. Da han kom hjem, havde han taget sin Beslutning. Han vilde blive, men kun foreløbigt.

Tilsyneladende forstod Alvilda slet ikke, hvilket Offer han bragte. Han mærkede i alt Fald ingen Venlighed fra hendes Side, fordi han blev. Hun var snarere blevet mere kølig imod ham. Det var, som om hun havde forandret sig fra det Øjeblik, hvor han havde ytret Ønske om at rejse. Hvorledes skulde et Mandfolk kunne forstaa en Kone, der lod sig lede af sine Luner.

Sidst i Februar fødte Alvilda en Dreng. Fødslen var anstrengende, men da den endelig var overstaaet, befandt Moder og Barn sig fortrinligt. Carlsen saa sin Hustru smile for første Gang i lange Tider, da hun holdt Barnet i sine Arme. Hendes Glæde dulmede en Del af hans Skuffelse og fik ham til at deltage i Arbejdet med Jorden med større Ivrighed. Der var nok at gøre i de første Foraarsmaaneder for en rask Mand. Grunden skulde planeres, og Haven anlægges. Da det tog Tid med at bygge Huset, købte han Tømmer og byggede selv de to første Hønselugge med tilhørende Løbegaarde.

I Juni stod Beboelseshuset under Tag. De flyttede ind, saa snart de kunde, og Carlsen gjorde selv Malerarbejdet færdigt. Hver Dag var der nok at gøre for ham Sommeren igennem. Dyrene skulde passes, og Alvilda var optaget af Drengen. Der blev slet ikke Tid til at bygge Bro.

Alligevel kunde Carlsen ikke glemme, at han var gaaet i Land. Alvilda havde paa en Maade overrumplet ham. Han følte sig mindreværdig i Forholdet til hende. Det var meget godt at holde Høns og tjene Føden paa den Maade, men det

var alligevel ikke noget for en Mand, der havde sejlet sejsten Aar paa de store Havne.

En Aften i September kunde han ikke tie længere. Han havde været en Tur nede ved Stranden for at nyde sin Aftenpipe, da Længslen efter Havet pludselig overfaldt ham med voldsom Kraft. Nu var Bedriften ogsaa saa godt i Gang, at Alvilda sagtens kunde passe den, hvis hun fik en halvvoxsen Dreng til at hjælpe sig. Det var paa Tide, at han paany søgte Hyre.

Alvilda saa undrende paa ham, da han stammende forklarede sig. Da han var færdig, tav hun. Han maatte spørge om hendes Mening, før hun ulejlige sig med at svare.

»Jeg troede, at du havde slaaet de Tanker af Hovedet. Du kan jo ikke sejle ret mange Aar endnu.«

»Jeg er da en Mand i min bedste Alder.« Carlsen svarede forbløffet. I saadanne Øjeblikke forstod han ikke sin Hustru. Engang havde de dog delt Tanker og Forhaabninger sammen. Det irriterede ham, at han følte sig svag overfor hende. Han var dog ingen Dreng mere.

»For min Skyld maa du gerne søge Hyre.« Alvilda rejste sig og forlod Stuen. Det var altid hendes Vane at forlade Stuen, naar hun ikke ønskede at sige mere om en Sag. Paa den Maade var det umuligt at diskutere. Carlsen saa vredt efter hende og gik atter ned til Stranden. Nu skulde det være. Det kunde ikke nytte at give efter mere.

Han rejste en Del i den følgende Tid, men vendte hver Gang hjem med negativt Resultat. Et forfærdende stort Antal Skibe var lagt op, saa der var ingen Mangel paa dygtige Søfolk. Han maatte blive i Land.

Til hans Overraskelse tilbød Alvilda at hjælpe ham. Gennem Bekendtskab der paa Eggen vidste hun, at Færgefarten over Hæggesund søgte en Fører til et nyt Skib, som de vilde sætte ind paa Ruten. Hun kendte de Mænd, der havde med Sagen at gøre fra sin Barndom.

Carlsen slog til. Han gjorde det i Desperation. Aldrig havde han i sine unge Dage tænkt sig, at han skulde ende som Fører af en sølle Færge, der var tyve Minutter om at gaa fra Kyst til Kyst, men han tog alligevel imod Tilbudet.

Det var morsomt at føle et Dæk under Fødderne igen. Carlsen tog i Begyndelsen med Iver fat paa sit Arbejde, senere blev han mindre begejstret. Turen frem og tilbage over Hæggesund var ikke spændende i generende Grad og blev hurtigt en Vane for ham. Havde han ikke haft Drengen, havde han aldrig holdt ud. Dag for Dag betød Barnet mere for ham. Det var en Fryd at komme hjem og blive modtaget af glade Skrig.

Tiden gik. Carlsen følte sig ikke generet af Alderen, men han saa paa sin Side, at Aarene løb. Drengen og Haven omkring Huset skød i Vejret. Alle Planer om at søge Hyre paa de store Baade var forlængst opgivet. Nu var det

Drengen, det gjaldt. Maaske kunde der blive en god Sømand ud af ham. Ham skulde Alvilda ikke faa Lov til at odelægge.

Derfor paabegyndte Carlsen endelig den Bro, som han saa ofte havde tænkt paa at bygge. Nu vilde han have en Baad. Det hastede. Hans Søn Knud var allerede tolv Aar. Det skulde være en Baad med Sejl.

Alvilda sagde ingenting, medens de arbejdede paa Broen. Først da Baaden laa fortøjet ved den, begyndte hun at interessere sig for deres Arbejde. Knud maatte ikke sejle. Carlsen havde aldrig set sin Hustru saa ophidset. I de forløbne Aar havde hun været rolig og langt mere omgængelig end i det første Aar af deres Ægteskab. Nu kæmpede hun paany, denne Gang for at faa Lov til at beholde Drengen i Land. Han maatte ikke sejle, ikke paa nogen Maade.

»Hvorfor maa han ikke sejle, Alvilda?« Carlsen spurgte roligt. Han havde ventet Modstand, men han vilde ikke give efter, som han plejede. Hvis Drengen havde Lyst, skulde han have Lov.

»Han skal ikke være Sømand.« Hun svarede som sædvanlig kort og forlod Stuen. Carlsen kunde se paa hendes Ryg, at denne Beslutning kunde ikke forandres og gik sin sædvanlige Tur langs Stranden. Striden mellem dem var slet ikke endt. Den var begyndt paany.

Dagen efter stjal Knud Baaden og krydsede op ad Hæggesund uden at bekymre sig om anden Skibsfart, som om Sundet var hans alene. Carlsen var nær ved at sejle ham i Sænk med Færgen, fordi Knægten glemte at vige. Det var et rent Tilfælde, at det ikke gik galt. For første Gang i mange og lange Aar fik Kaptajn Carlsen paa Færgen Lejlighed til at vise, at han forstod at styre sit Skib. Det frydede ham.

Det blev ikke sidste Gang, at Knud tog sig en Sejl tur alene. Carlsen benyttede al sin Fritid en Sommer igennem til at lære ham at manøvrere en Baad med Sejl. Det var let Arbejde, og den Sommer gik hurtigt. Carlsen følte sig ung igen sammen med sin Dreng og huskede alle sine Oplevelser fra de unge Dage.

Hen paa Efteraaret spurgte Fru Alvilda sin Mand, om de ikke skulde sælge Ejendommen. Hun havde underhaanden faaet at vide, at Færgefarten over Hæggesund skulde nedlægges, fordi Staten ønskede at bygge Bro over i Løbet af da kommende tre Aar. Saa var det bedre at sælge Ejendommen i Tide og flytte ind i Landet.

Carlsen saa hendes Iver og tav. Han gjorde det ikke for at være ond. Han vilde blot samle sig og tænke sig om, før han svarede.

»Hvis vi flytter nu, kan Knud faa en bedre Skolegang.« Fru Alvilda fortsatte og røbede sin Hensigt: »Saa kunde han læse.«

»Knud vil ikke læse. Det kan ikke nytte noget at tvinge ham til Bogen, hvis han ikke vil. Jeg har heller ikke Lyst til at sælge Ejendommen. Jeg har lovet Færgefarten at holde ud og blive, indtil vi skal sejle den sidste Tur. Vi har saa ofte hørt om Broen, lad os først se den.«

Carlsen saa sin Hustru i Øjnene, idet han svarede. Dette gjaldt Drengens Fremtid, derfor var han stærk. Han forstod ikke, hvorfor han altid før havde været svag og givet efter, men det fik være. Hans Dreng skulde have Lov til at komme til Søs, hvis han vilde.

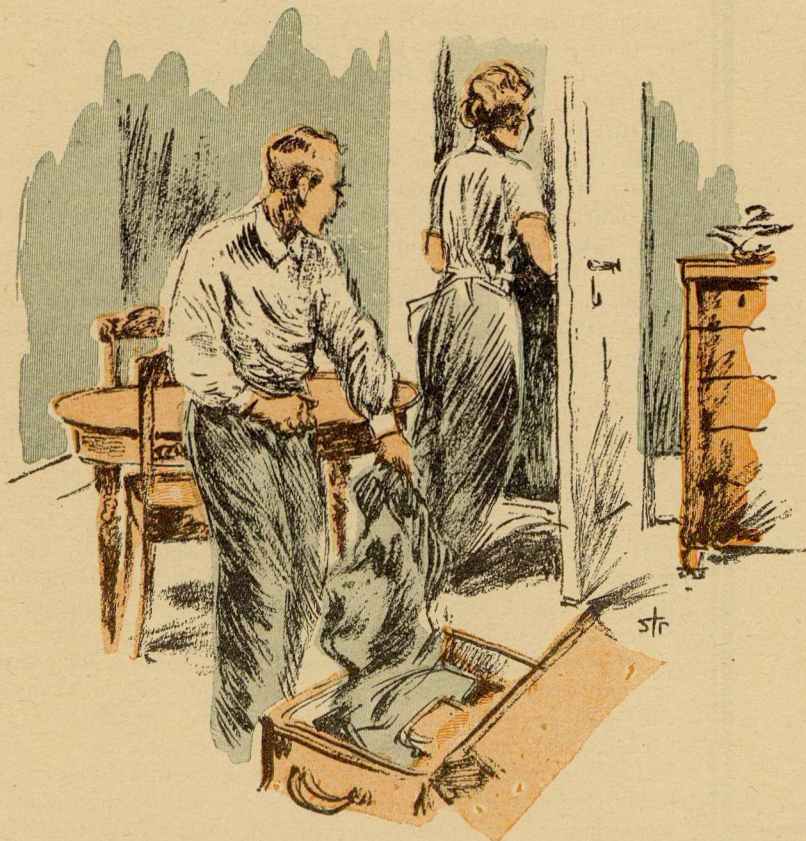
Fru Alvilda svarede ikke. Hun gik.

Dagen efter blev hun liggende i Sengen og vilde ikke staa op. Hun følte sig syg, og Carlsen sendte Bud efter Læge. Tilsyneladende fejlede hun ikke noget. Det var Nerverne. Lægen krævede Ro og bad hende undgaa Sindsbevægelser.

Carlsen skaffede Hjælp og plejede hende efter bedste Evne. Bortset fra enkelte Perioder var hun syg i næsten et helt Aar. Først da det atter blev Sommer, stod hun op igen. Da kunde han næppe kende hende. Hun havde givet op. Fru Alvilda med den stærke Vilje var blevet svag og gav efter. Drengen maatte sejle, hvis han vilde, naar det ikke kunde være anderledes.

I den Sommer kom tre Mennesker nærmere hinanden, end de havde været nogensinde før.

Samme Aar som Færgefarten over Hæggesund blev nedlagt, fordi Broen stod færdig, sejlede Knud Carlsen første Gang paa Langfart med et Skoleskib. Carlsen fulgte sin Dreng om Bord og var lykkelig, da han rejste hjem. Han vidste godt, at nu var han selv gaaet i Land for stedse, men hvad betød det. Nu vilde han gerne passe Høns og dyrke Jorden. Der var ikke vanskeligt at bo ved Hæggesund, naar man havde en Søn, der for paa de store Havne, og kunde vente Breve med brogede Frimærker langvejs fra. — Nu var det let at blive gammel sammen med Alvilda.

Konfirmationssko

til de unge **Herrer**

Prima Lak.
Art. 2195 Nr. 39—46

Kr. 14³⁵

Prima sort Box.
Art. 2196 Nr. 39—46

Kr. 13⁰⁰

Prima Lak.
Art. 2306 Nr. 37—39

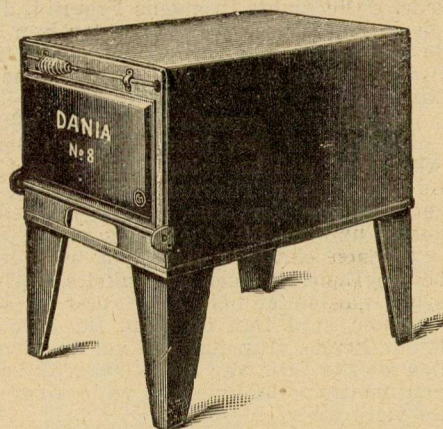
Kr. 12⁴⁰

købes i
Brugsforeningen.

BAGE- & STEGEOVNEN

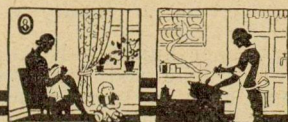
DANIA

TIL ANBRINGELSE OVER PRIMUSAPPARAT

Bag Deres Brød og Kager
i denne Ovn. Resultatet vil til-
fredsstille Dem i enhver Henseende.

AKTIESELSKABET
GLUD & MARSTRANDS FABRIKER
CARL LUNDSGADE 20 — KØBENHAVN S

HJEMMETS OPGAVER

Husmoderens Interesser.

Der kan siges mange Ord om de Vanskeligheder, der taarner sig op for Husmoderen paa Landet, men een god Ting kan der ogsaa siges, og det er, at hun til enhver Tid er med i sin Mands Interesser. Hun kender hans Held og hans Uheld, kan følge dem, forstaa dem, maaske ogsaa af og til afbøde noget ved Hjælp af sit eget Arbejde.

Anderledes stiller det sig for Hustruen i Byen.

I et Selskab hos en Industrimand kom Damerne til at diskutere om, hvor meget der krævedes, for at en Hustru virkelig skulde være sin Mand en god Medhjælp i de forhaandenværende vanskelige Tider. Den enes Mand var Grosserer og havde maattet standse sin i tyve Aar drevne Forretning paa Grund af Valutalovens Virkninger. Det var tydeligt at mærke, at denne Hustru mistænkte sin Mand for Mindredygtighed overfor en kritisk Situation. Ved Siden af hende sad en yngre Frue, som var i sin Mands Forretning. Hun sad længe uden at blande sig i Diskussionen, men da hun endelig tog til Orde, var det med fuld Sagskundskab til, hvorledes en Forretnings Vanskeligheder kunde opstaa. Baade for den allerdygtigste og for den mindre dygtige. Det lettede ligefrem paa Stemningen, da hun forklarede, hvorledes hun dagligt havde Forbindelse med Mennesker, som havarerede paa Trods af stor Dygtighed. Kun Grossererfruen saa stadig misfornøjet ud. Hun manglede afgjort de elementære Forudsætninger for at forstaa, hvorledes en Verdenskrisens Virkninger kan og maa ramme den enkelte. Hun har altid holdt sig indelukket i sin trygge hjemlige Verden og ladet sin Mand, og hvem der var skabt til det, klare Sagen, som de bedst kunde. Det kan gaa udmærket, saa længe Udbyttet er rigeligt, for det kræver ingen Forklaring. Det begynder først at blive et daarligt Princip for Hustruen, naar hun faar at vide, at nu maa hun indskrænke sig paa alle Omraader, for nu er det »Krise«.

En Haandværkers Hustru talte om, hvor svært det var at faa en ordentlig Pris for Arbejdet, naar det skulde udføres efter Licitationsstilbud. Ingen af de andre Damer havde noget Kendskab til den Slags, og saa faldt Emnet til Gulvet i Stilhed.

En Præstefrue talte om sin Mands Vanskelighed ved at samle Mennesker i Kirken. Alle tænkte og talte jo kun om de daarlige Tider, om Pengevanskeligheder og Arbejdsløshed. Ikke om den aandelige Nød.

Det faldt ogsaa til Gulvet i Stilhed. Man delte sig i Standsinteresser og glemte, at vi alle er i samme Baad, naar vi er Medlemmer af samme Samfund og undergivet samme Samfundslove. Endda i en saadan Grad, at naar der er en eller anden Art af Krise i Amerika eller Kina eller et andet fjernliggende Land, saa mærkes Dønningerne ofte haardt og brutalt i det lille Danmark. Hvor vant vi er til at lade Mændene om Vanskelighederne ude i Erhvervs- og Samfundsliv, vises bedst i de nuværende Krisetider. Da kommer mange Forlis ganske bag paa Hustruerne. De har ikke kendt deres Mænds Virksomhed, dens Status under Hensyn til, hvad der sker ude i Verden. Og nu kommer Kriserne og kræver en pludselig og aktiv Deltagelse af dem, som de vanskeligt kan præstere.

Byernes Erhverv er afhængige af Landbrugets Status, og i mangfoldige Tilfælde er det omvendte ogsaa Tilfældet. Om ikke de nuværende Krisetider bringer andet godt med sig, saa bringer de sikkert det, at mange Hustruer, mange Kvinder i det hele taget, som ikke har fundet det stærkt paakrævet at have andre Interesser end de hjemlige og nærliggende, nu opdager, at der er Brug for deres Viden

og Forstaaelse paa uhyre mange Omraader, hvor de hidtil har ment, at det gjorde lige meget, om de havde en Mening eller ej. Byernes Husmødre vil lære at forstaa, at Kampen om Jorden, og Huset paa den, er lige saa haard og kræver lige saa meget af menneskelig Dygtighed og Indsats som Kampen om Markedet for Handel og Industri. Og lige saa vil Husmoderen paa Landet, der ser Sennen som arbejdsløs Industri- eller Handelsmand i Byen, opdage, at det er ikke al Byens Guld, som har andet end det paatagne Navn at glimre med.

Ikke alene vil Samfundet som Helhed have Fordel af Husmødrenes større Interesseomraade, men Ægteskabet som Institution vil have Nytte af det. At forstaa hinandens Kamp for Tilværelsen er jo ikke blot at kende den Aarsindtægt, der maa bruges til Hjemmets Drift, men nok saa meget at forstaa, hvordan og hvorledes Aarsindtægten skaffes. Det er det daglige Erhvervsarbejde, som giver Basis for aandelig Vækst, — eller modarbejder den. En af de hyppigst nævnte Aarsager til ægteskabelige Skilsmisser betegnes ved Ordene »Gemytternes Uoverensstemmelse«. I Krig og Kærlighed siges alle Midler at være lovlige. Derfor er det sikkert værd at skabe Midler for mere Forstaaelse af Samfundsvanskelighederne ogsaa hos Kvinderne. Man maa saa haabe paa, at Respekten hos Manden for Hustruens Dygtighed maa føre til, at nogle flere Ægteskaber bliver lykkelige. Verden er saa meget af Lave, at vi, snart sagt alle, sukker efter Lykke med og for hinanden. C—e.

*

Strikkeposen.

Et Barnevognstæppe.

Hertil benyttes det nydelige Uld-Frottégarn; faas i Pakker — Strikkepinde Nr. 3 (Aluminium).

Det er kønt i brunt og drap. — Det strikkes i Striber. 30 Masker slaas op. — Størrelsen kan man prøve paa Vognen; det er ca. 55 cm bredt og 80 cm langt.

Følgende Strikning egner sig fortræffeligt dertil:

1. Pind ret. Saa begynder Mønstret — 1 Pind vrang.

2. Pind: 1 Maske løs af, 3 Masker sammen vrang (den midterste Maske trækkes over den yderste, og de resterende 2 Masker tages vrang sammen. 1 Maske ret; lad den blive siddende paa venstre Pind, og strik 1 Vrang- og Retmaske i den ene Maske (saa bliver der altsaa 3 Masker ud af den ene Maske). Saaledes fortsættes Pinden ud. Der endes med 1 Retmaske.

3. Pind: vrang.

4. Pind: 1 Maske løs af. Der dannes 3 Masker af den næste Maske. 3 Masker tages vrang sammen (altsaa som 2. Pind, 1 ret til sidst.

Dette er et Knudemønster; man skal bare passe paa at Knuderne kommer skraat for hinanden. Striberne sys sammen, og der hækles en Kant af faste Masker udenom og fores med brunt Satin. L.

*

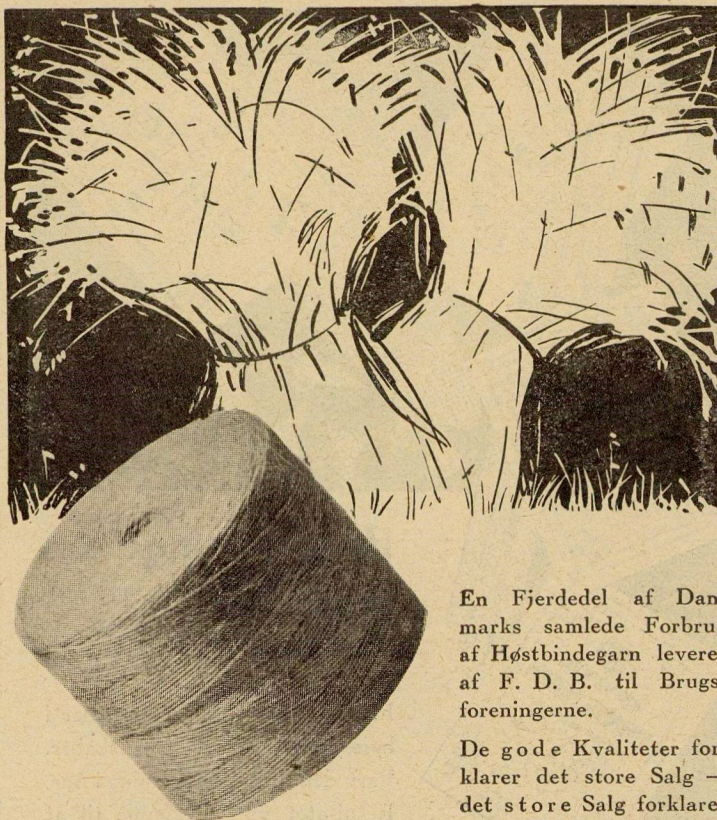
Vaskeforsøg ved Husholdningslaboratoriet i Sorø.

I Tabellen over Overrivningsprøver med Haandklæder (meddelt i Nr. 15, Side 353) har der ved en Fejltagelse fra min Side indsneget sig en beklagelig Fejl, idet Styrken for nye og uvaskede Haandklæder var opgivet til 84,99 kg, men skulde være 69,99 kg. Styrkeforringelsen i Procent andrager derfor:

	30 Ganges Vask	50 Ganges Vask
Soda/Sæbe-Metoden	30 pCt.	44 pCt.
Burnus/Sæbe-Metoden	33 pCt.	46 pCt.
Henko/Persil-Metoden	30 pCt.	46 pCt.

Styrkeforringelsen har for alle 3 Rækkers Vedkommende saaledes andraget mindre end i den tidligere anførte Tabel angivet, men da Forholdet er det samme, bevirker dette ingen Ændring i de Slutninger, der kan drages af Forsøget.

Folmer Dam.

En Fjerdedel af Danmarks samlede Forbrug af Høstbindegarn leveres af F. D. B. til Brugsforeningerne.

De gode Kvaliteter forklarer det store Salg — det store Salg forklarer de billige Priser.

**Køb i Aar
Høstbindegarnet i Brugsforeningen.**

Konfirmationssko til de unge Damer

FDB

ART. 5697 **Kr. 11⁵⁰**
Prima Lak.

ART. 2601 **Kr. 12⁵⁰**
Fineste Udførelse.

ART. 2606 **Kr. 11⁰⁰** Hvide Skindsko
Kr. 9⁷⁵
F. D. B.s Skotøjsfabrik.

Hovedbetingelsen

for, at Syltning skal lykkes *helt*, er holdbare, rene og uforsfækkede Krydderier.

F. D. B.s Krydderier besidder i højeste Grad disse Egenskaber. Prøv dem til Deres Syltning i Aar. Resultatet vil da komme til at svare til Deres Forventninger. Faas kun i Brugsforeningerne.

F. D. B. KRYDDERIER

Han sparede 65 Øre, men satte Livet til!

De vil ikke gøre det samme, naar De ved, at en DOVER Katte hale af Exonite kan gardere Dem mod at blive kørt ned bagfra. Denne Katte hale fanger øjeblikkelig et Projektorlys og kaster det tilbage til Automobilisten, saaledes at han kan afværge en Ulykke i Tide. — Paasæt den i Dag, den koster kun 65 Øre.

Monsterbeskyttet. Patent anmeldt.

DOVER EXONITE KATTEHALE

beskytter Dem mod Paakørsel og virker som Stænkeskærm

Faas i Brugsforeningerne gennem F. D. B.

Moderne og fix
Damesko til
Dagen efter

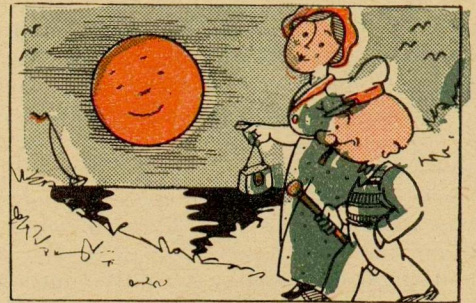
ART. 2456 Kr. 13²⁵

Brun Box calf.
F. D. B.s
Skotøjsfabrik.

Lille Peter Brugs's store Oplevelser.

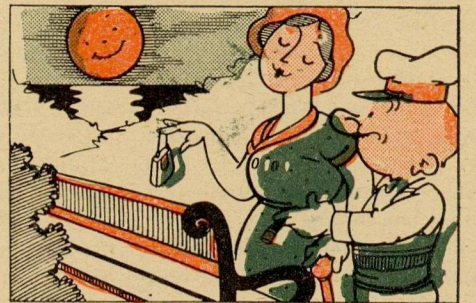
Et Frieri, der løb ud i Sandet.

Peter Brugs er paa Ferie — ligger paa Landet ved Vandet — nyder Livet og føler sig 3 Maaneder yngre. Men der er noget trist ved at være Ungkarl — og saa er der Frøken Sølvkvist ...

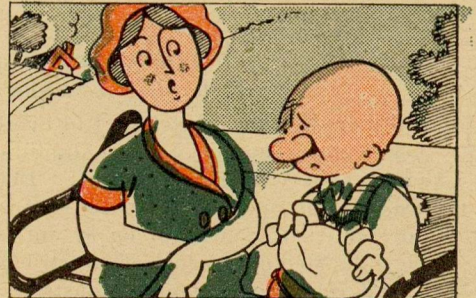
Peter: Skal vi ikke sætte os lidt, Frøken. Deres yndige Kjole har godt af at hvile sig — og der er noget, jeg vil spørge Dem om.

Frøken Sølvkvist: Hvad vil De mon spørge mig om?

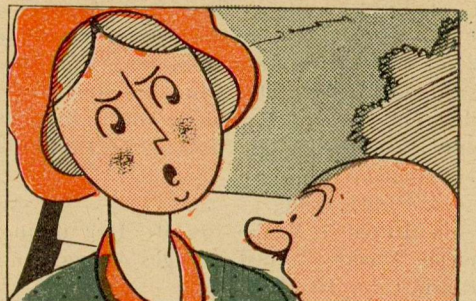

Peter: Johh, jeg er blevet klar over, at der skal mere end en Husbestyrerinde og en Radio til at skabe et Hjem. Og De har saadan en yndig Kjole paa.

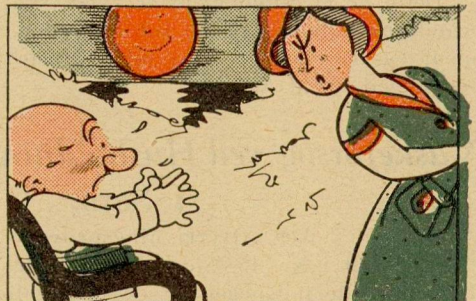
Frøken Sølvkvist: Hvad var det, De vilde spørge om?

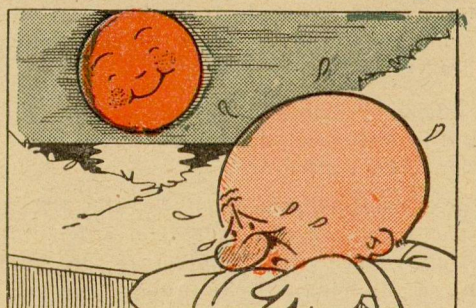
Peter: Men paa den anden Side er en fornuftig Husbestyrerinde bedre end en ufornuftig Kone. Sig mig derfor lige først — hvorfor køber De ikke Deres Kjoler gennem Brugsen?

Frøken Sølvkvist: Havde De været en fornuftig Mand, burde De have vidst, at jeg som fornuftig Kvinde faar mit Tøj gennem Brugsen. En ufornuftig Mand interesserer mig ikke. Farvel!

Peter: Der kunde man have faaet en fornuftig Kone, hvis man ikke havde været saa ufornuftig at komme med et fornuftigt Spørgsmaal!

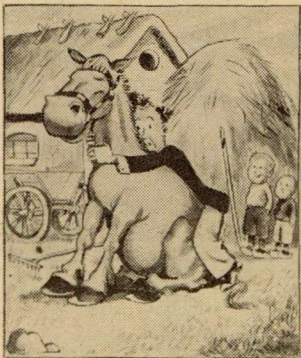
Søren Dims skriver hjem:

Brugsen, 28. ds.

Kære Moder!

Mangfoldigst Tak for dit sidste Brev, og det glæder mig paa en vis Maade, at du finder det fornuftigt, at jeg har

slaaet mig paa Lejr- og Naturlivet, der jo er saa sundt, saa sundt — vel at mærke, naar Klimaet arter sig vel, hvad det imidlertid sjældent gør herhjemme. Du skal nu ikke være bange for, at jeg ligger og kaster Dynen af mig om Natten i Teltet, saa jeg udsætter mig for Gigt og Gennemtræk og den Slags — det kan nemlig slet ikke lade sig gøre af den gode Grund, at jeg ikke har nogen Dyne med i Teltet, men en Slags Sovepose, som jeg ganske stille kryber ned i. Det vil sige — det gør jeg ikke mere, for jeg er ikke Teltholder længere. Det laa ikke rigtigt for min Stemme — i alt Fald tabte jeg Lysten i Lørdags til at fortsætte i den Branche, hvorom du nu skal høre. Efter Lukketid i Brugsen — og der havde været en Masse at rive i den Dag, saa der var et større Oprydningsarbejde bagefter — begav Pjevs og jeg os paa vore Selvejerekykler ud til »Ungdomsklubben« Lejr, hvor vi ogsaa havde holdt til de to foregaaende Lørdag—Søndage. Men til alt Uheld havde Pjevs faaet opklaret, at vi kunde skyde en Genvej derud, hvorved vi sparede et Par Kilometer, hvilket jo ikke er saa lidt i disse sløje Tider. Vi cyklede over diverse Markstier — slæbte Køretøjerne over forskellige Gærder, og jeg kom saa uheldigt over et af disse, at Glasset knustes paa min Cyklylygte, saa denne blev total uarbejdsdygtig. Pjevs, det lille Nummer, havde selvfølgelig glemt sin Lygtemand, og saa store »Lys« er hverken han eller jeg alligevel ikke, at vi selv kan se ved det. Vi hører jo imidlertid ikke til dem, der opgiver Pippet, og besluttede at styre efter Stjernerne, hvad vi dog opgav, eftersom ingen saadanne forefandt paa Grund af truende og uheldsvangre Skyer. Vi masede saa frem gennem Mørket, saa godt vi kunde — men inden længe blev vi klar over, at vi var faret vild. I lang Tid saa vi ikke det mindste til nogen menneskelig Vaaning — vi tossedede rundt over den ene Mark efter den anden, og jeg tror, der var gaaget et Par Timer, da vi omtrent løb Panden lige mod en Gaard. Det fik vi dog ikke megen Fornøjelse af, for der var en Hund, der tog saa voldsomt paa Vej, at vi skyndsomst greb Flugten. Jeg var dog klar over, at vi atter havde nærmet os de civiliserede Egne, for der dukkede Huse op i Mørket — men vi var kommet bag om dem, og det var os ikke muligt at finde ud til noget i Retning af en Landevej. Vi bankede saa paa et tilfældigt Vindue, og et Øjeblik efter dukkede der da ogsaa en søvndrukken Mandsperson op i det og spurgte, hvad vi vilde. Jeg forklarede, at vi var faret vild i Natten, og da han saa spurgte, hvor vi vilde hen, svarede jeg i nøje Overensstemmelse med Sandheden: »Til Lillemose!« Men tænk dig, kære Moder, han blev øjensynlig gal, for med en rasende Grynten smækkede han Vinduet i — og der stod vi. Det vil sige — vi gik nu videre og fandt saa lidt efter ind paa en Gaardsplads, hvor vi var ved at falde over Kasser og Tønder, men hvor vi saa et svagt Lys bag et mørkt Rullegardin. Med bævende Hjerter bankede vi paa Ruden — og kan du tænke dig, hvem der dukkede op? Olsen — vor rare Principal i egen høje Person! Vi var altsaa rendt rundt i Ring og havnet bag om Lillemose, som vi ikke rigtig kendte fra den Side — navnlig ikke i Mørket. Jeg tør nok antyde, at vi blev rent til Grin — og Dagen efter skyndte vi os at sælge Teltet til Underpris. Jeg kan derfor ikke sende dig noget Billede af mig selv i Teltaabningen, som du beder om, eftersom vi solgte Teltaabningen sammen med Teltet ... Jeg fik saa den Idé, at jeg vilde sende dig et Billede af mig til Hest, hvad der jo altid ser godt ud og kan imponere Naboerne — men jeg tror alligevel ikke, at du skal vise medfølgende Skilderi alt for meget frem. Da jeg forleden var et Smut ude hos Sognefogdens, fik jeg Søn-

nen, der er min gode Ven, til at fotografere mig, men saa stak de mig en Hest ud, der ikke vil vide af nogen Rytter, men demonstrativt sætter sig paa Halen, saa snart som man let og elegant svinger sig op paa den. Jeg virker derfor ikke helt saa flot som tilsigtet, men Billedet skal du alligevel have samt en kærlig Hilsen fra din ikke altid lige heldige Søn

Søren.

Moderne og solid
Herresko
til Dagen efter

Brun Box.
Hvalrossaal og
Gummiflæk.

ART
2197
Knr. 13⁰⁰

NYT!

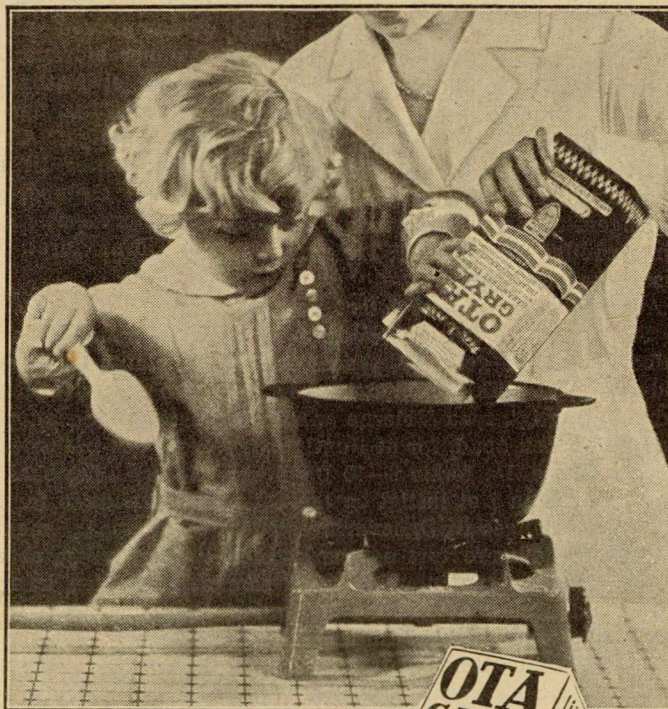
ZEBRALIN

Den nye
flydende Ovnsværte

STØVFRI — LUGTFRI — LET OG HURTIG
I BRUG. GIVER EN DYB SORT GLANS.
— IKKE BRANDFARLIG —

Fremstillet af Fabrikkerne af

ZEBRA OVNSVÆRTE
PASTA OG FLYDENDE

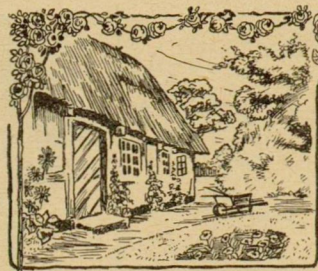

OTA GRYN

er de reneste —
sundeste og mest
velsmagende Havregryn.

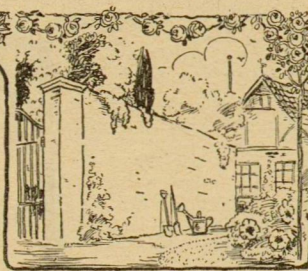

En Portion
koster kun
3½ Øre

MIN HAVE I SEPTEMBER

Af Overgartner
Chr. P. Christiansen.

Almindelig Oversigt over Arbejdet.

I Køkkenhaven optages de spanske Løg; de spredes ud paa Jorden og tørres godt af Sol og Vind, hvorpaa de gemmes for Vinteren paa et tørt og køligt Sted. De tidlige Kartoffler tages op i Slutningen af Maaned. Dette Arbejde bør helst udføres i tørt Vejr. Knoldene samles og renses for Jord, saaledes at de kan bringes rene og tørre til Opbevaringskullen, der bør ligge paa et tørt Sted. Kartofflerne maa være godt tørre, før de dækkes, hvorfor de bør vendes i Kulen et Par Gange. Der lægges derefter Halm paa og endvidere et tyndt Lag Jord, der klappes godt sammen, saa Kulen faar en spids Tagform for at hindre Regnvandets Indtrængen. Først naar Frost indtræder, lægges der mere Jord og eventuelt Løv paa for at beskytte Knoldene mod Kulden. Omkring Midten af Maaned kan saas Spinat og Kørvel til Overvintring.

I Frugthaven bestaar Arbejdet i Plukning, der jo er den festligste Del af Træernes Pasning. Det bedste Kendetegn paa, at Frugten er tjenlig til Plukning, er, at Stilken let løsner fra Træet, naar man bøjer Frugten tilbage, samt at Kærnerne begynder at blive brune. Plukker man Frugten for tidlig, vil Huden under Eftermodningen let rynke, og hvis man venter for længe, bliver Frugten, navnlig den tidlige, melet ved Lagringen. Ved Plukning maa der tages størst muligt Hensyn til Træerne, saa disse ikke beskadiges.

Arbejdet maa udføres i tørt Vejr, for at Frugten kan bringes godt i Hus. Kniber det med godt Vejr, saa det er nødvendigt at plukke Æbler, medens det endnu er fugtigt, maa Æblerne anbringes med Stilkhulen opad, for at Fugtigheden kan fordampe. De første 8—10 Døgn bør Frugten henstaa i et luftigt og tørt Rum og derefter bringes til Opbevaringsstedet, der helst maa være tørt og mørkt med en Temperatur saa nær ved 0° som muligt, uden dog at komme derunder, og saaledes ventileret, at Luften ikke er for tør og heller ikke mættet med Fugtighed. I lyse og varme Rum eftermodnes Frugten for hurtigt, og i luftige og tørre Rum sker Fordampningen for hurtigt, saa Frugten skrumper ind. Blommer kan opbevares længe, naar de efter Plukning med Stilk enkeltvis svøbes

med Silkepapir og nedlægges i Krukker med Klid, der overbindes lufttæt og opbevares koldt og ikke tørt. Før Brugen udsættes Frugterne for Vanddampe.

I Blomsterhaven plantes Violer og lignende om. Lillium candidum, den hvide Havelilje, omplantes i første Halvdel af Maaned. Vil man have en Jule-rose i Blomst inde i sin Stue om Vinteren, kan den sættes i Potte nu og henstilles i Haven, hvor den Tid efter anden passes med Vanding. Den tages ind midt i Oktober. Saaledes kan man ogsaa behandle andre Stauder, f. Eks. Hjerteblosten, forskellige Astilber, Campanula m. fl. Ligeledes kan Chrysanthemum, der har været frit udplantede, men skal blomstre inde, nu sættes i Potter. Indplantningen foretages bedst i fugtigt Vejr, og Planterne skærms den første Tid mest muligt for Udtørring. Lidt efter lidt vænner de sig til Luften og kan saaledes behandlet give sin Dyrker megen Glæde.

Hvis man har Grupper, der er tomme, og der skal lægges Blomsterløg i dem, bør det gøres nu for at fremme Roddannelsen mest muligt. Saadanne Grupper bidrager i høj Grad til at give Haven et festligt Præg i Foraarstiden. Ligeledes kan der nu plantes Stedmoder, Forglemmigej, Campanula, Nelliker o. lign. Planter til Blomstring i Foraaret baade i Grupper og paa Bede, hvorfra Blomstervaserne kan forsynes i den første Tid af Aaret.

En Frugthave.

Skal man plante Frugttræer? Skal man plante i Erhvervsøjemed? Hvad skal man plante? Disse og lignende Spørgsmaal lyder stadig med større Styrke fra dem, der beskæftiger sig med Dyrkning af Jord. Jeg skal ikke komme nærmere ind paa dette for Samfundet saa vigtige Spørgsmaal, men kun pege paa den Kendsgerning, at en velplejet Frugthave, selv om den kun er lille, kan give sin Ejer megen Glæde og en ikke ringe Indtægt dels i Form af rigeligt Frugt til Husets Forbrug og dels i Form af konstant Udbytte ved Salg af den Del af Frugten, som ikke finder Anvendelse i egen Husholdning. Der plantes da ogsaa i disse Aar saa mange Frugthaver som vel aldrig før baade i større og mindre Stil, hvad der er megen Grund til at

glæde sig over, da det jo kan komme til at betyde, at en meget stor Del af de Penge, der nu gaar ud af Landet for Frugt, kan blive i vore egne Hænder, ligesom vi vil være i Stand til at give vore Hjem baade bedre og billigere Frugt, d. v. s. forøget Sundhed i vort Folk. Men vil man dyrke Frugt, maa man jo fra Begyndelsen gøre sig klart, at der er et Stykke Arbejde forbundet dermed. Megen Skuffelse er kommet over Frugttrædyrkere, fordi de ikke passede deres Træer, og den Overtro, at vi ikke kan dyrke Frugt i Danmark, er ogsaa et Produkt af de mange forsømte Haver. Hvis man ikke har i Sinde at yde sine Træer den fulde Pleje, maa man hellere helt lade være at begynde paa noget, da det hele saa kun er spildt. Men paa den anden Side skal det ogsaa siges, at for den, der passer sine Træer rigtigt, og det vil sige med Omhu og Kærlighed, ligger der ogsaa Løn for Arbejdet i den Frugt, der avles. Jeg skal i en kommende Artikel prøve paa at give nogle Anvisninger paa 3 saadanne Frugthaver, nærmest beregnet paa Kolonihaver og det mindre Landbrug.

Nye Abonnent-Lister.

I Løbet af Oktober Kvarter skal Bladets Ekspedition forsyne samtlige Posthuse med helt nye Anmeldelser, hvorefter de gamle kasseres.

Nyskrivningen vil ske paa Grundlag af de i Ekspeditionen beroende gamle Abonnentlister, med mindre Foreningerne maatte finde Anledning til at fremsende helt ny Hovedliste.

Saadan ny Hovedliste maa da, for at komme i Betragtning ved Nyskrivningen, være indsendt inden Udgangen af September Maaned.

Listen bedes affattet paa linieret Folioark med kun een Abonnent paa hver Linie.

Abonnenternes Stilling, For- og Efternavn, Bosted (Landsby, Gade eller Vejnavn, event. Hus-Nr. og Etage) samt Posthus bedes skrevet tydeligt med Blæk eller Maskinskrift (ikke Kopi).

Foreninger med betydeligt Abonnent-antal (over 200) bedes saa vidt mulig opføre Navnene i alfabetisk Orden.

Dette Nummer af Bladet er leveret
paa Posthuset d. 6. September.

Redaktionen sluttet d. 27. August.

Traktoren ska' smøres med billig Olie,
 sagde **LANDMANDEN, DER IKKE VIDSTE BESKED**

Han forlangte Driftssikkerhed og fuldt Udbytte af sin Traktor, men naar han købte Smøreolie, tog han den billige.

HAN VIDSTE IKKE, at der er stor Forskel paa Olie — at nogle "tynder ud" i Motorens Varme og forbrænder for hurtigt, medens andre danner Sod og Slam.

HAN VAR IKKE KLAR OVER, at det virksomste Middel til at forebygge Driftsstandsninger er at smøre korrekt med Gargoyle Mobiloil, og at det betaler sig at se mere paa Oliens Kvalitet end paa en ringe, øjeblikkelig Be-

sparelse, der bliver dyrekøbt, hvis Traktoren pludselig strejker.

HAN HUSKEDE IKKE, at Vacuum Oil Company har fremstillet specielle Kvalitetsolier, der giver enhver Traktor komplet Smørebeskyttelse selv under de vanskeligste Forhold, naar blot man anvender det rette Mærke i Henhold til Gargoyle-Tabellen. Havde han tænkt paa dette, havde han aldrig købt tilfældige Olier, men udtrykkelig forlangt det Mærke Gargoyle Mobiloil, som anbefales til hans Traktor. Til Fordson, International og Mac Cormick er det om Sommeren Gargoyle Mobiloil "BB".

Køb ikke Olie i Flæng, men Gargoyle Mobiloil efter Gargoyle-Tabellen — og mærk Forskellen.

GARGOYLE MOBILLOIL

VACUUM OIL COMPANY A/s · KØBENHAVN

EFTER HØST

flytter Markens Mus i Hus. Der gnaver og ødelægger de Døgnet rundt. — Læg straks Ratin og befri Dem for Plagen. — Husk, at Ratin er det eneste rationelle Middel til Udryddelse af Rotter og Mus.

Ratin til Mus faas i Flasker à 85 Gram til Kr. 2.00 hos vore Forh. hele Landet over.

RATIN

FORLANG PANKREDENT

DEN NATIONALE TANDPASTA

som fuldtud er paa Højde med de førende udenlandske Mærker og i mange Tilfælde bedre.

Har De bemærket Prisnedsættelsen.

Stor Tube	før Kr. 2,00	nu 1,50
Mellem Tube	" " 1,50	" 1,00
Mindre Tube	" " 0,75	" 0,50

FØRES I ALLE BRUGSFORENINGER

ET GODT UR

ER DEN FORNUFTIGSTE
KONFIRMATIONS-
GAVE

Køb det i
BRUGSFORENINGEN

FÆLLESFORENINGEN FOR DANMARKS BRUGSFORENINGER

Brug

CASTROL

Den engelske Kvalitetsolie

Castrol „AA“ (A Type) og „C“ (BB Type)
er de rette Sommerolier til de fleste
Automobiler — se Castrol-Tabellen.

C.C. Wakefield & Co. Ltd., St. Strandstræde 21, København K.

Hostesaften „DECROTTE“

Kgl. dansk Patent
af 25. Oktober 1904

Talrige Anbefalinger fra kendte Læger Landet over
En af disse skriver følgende:

Hjælpen er
her ufej-
barligt!

Fremstillet
udelukken-
de af dan-
ske Natur-
produkter.

Jeg skal tilføje, at ved et Par Tilfælde af sær-
deles haardnakket Bronchitis, der hos et Par
Børn — som saa ofte — afløste en heftig Kigho-
ste, har det været paafaldende, at »Decrottes«
havde en bedre Virkning paa Bronchitis end de
forud almindelig anvendte Midler til Eks-
pektoration og Lindring af Halssymptomerne.
S. O. Brøndsted, Læge, Aarhus.

Tilkendt
Diplom m.
højeste Ud-
mærkelse
og
Ærespris.
Overgaar
alt.

Tusinder Hjem bruger det gamle Husmiddel. — Faas i Deres Brugsforening.

Husmoderen tilbereder gerne

Kødsupper, Saucer, Salater,
Grøntsageretter med

MAGGI Bouillon-Terninger

Hvorfor være gammeldags?

Hvorfor løbe en Risiko og rense
Tænderne efter gammeldags
Metoder, naar De nu ogsaa kan
faa SI-KO i Brugsforeningen?

Gamle Vaner skiller man sig
ikke nemt fra, men for Deres
Tænders Skyld bør De prøve
SI-KO — af denne Grund:

Tænderne skal ikke blot som før
i Tiden, børstes. Nej, hele Mun-
den skal renses — ogsaa de Ste-
der, hvor ingen Børste naar hen.
Det gør SI-KO. Den indehol-
der Frugtsyre, ligesom Æbler og
Appelsiner, og Frugtsyren giver
SI-KO sin enestaaende Rense-
evne, idet den opløser — ikke
afkradser — de skadelige Aflej-
ringer paa Tænderne. Prøv selv!

Tuber à Kr.
1.65 og 1.10
Tandbørste
Kr. 2.25

SI-KO

— anbefales af over 1000 skandinaviske Tandlæger.

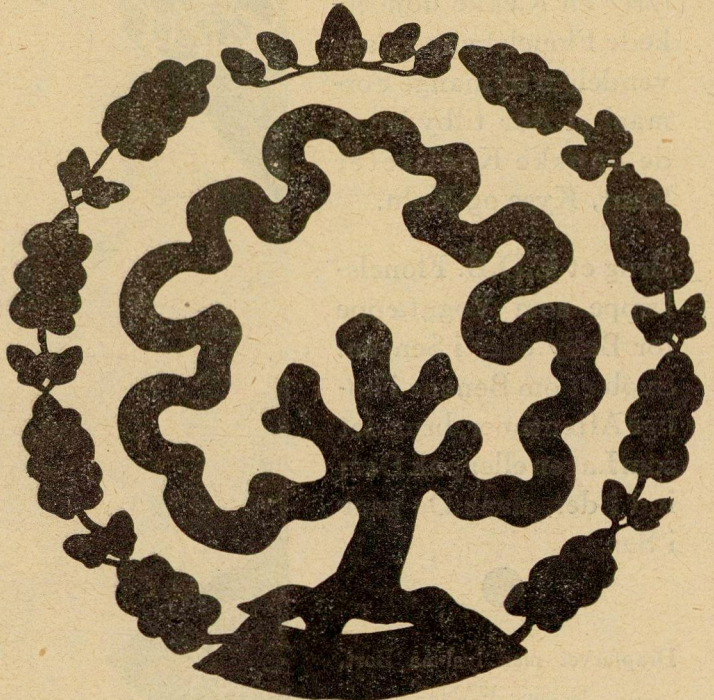
Dansk Fabrikat.

Stærke og behagelige Saaler

faas naar De forlanger

F. D. B. Ege-Kærnelæder

hos Deres Skomager.

F. D. B. GARVERI — ROSKILDE

ESSEX LAK

FABRIKERET I LONDON FOR F.D.B.

Brug ESSEX GULVLAK
ESSEX LINOLEUMSLAK
ESSEX HVIDLAK

Essex Universallak Essex Bodylak
Essex Egetræslak Essex Vognlak
Essex Mobellak Essex Slibelak
Essex Ahornlak Essex Godsvognlak
Essex Baadlak Essex Farveblandingslak

ESSEX ER ENGELSK KVALITETSLAKKER,
MEGET HURTIGTØRENDE, GLANSFULDE,
HOLDBARE OG BILLIGE.

ESSEX FAAS I ALLE BRUGSFØRENINGERNE

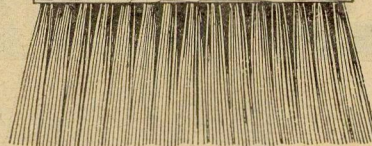
Svendborg Eddikefabriker

Største Fabrikation og Salg
af Eddike

Fabriker:

Svendborg, Aarhus, Fredericia og Göteborg.

BAHIA. & CALABAR
APPedersen Skive

Nu gælder det

mere end nogensinde
om at spare. Kun Koste
med dette Mærke er
en Garanti for, at De
køber bedst og billigst.

A. P. Pedersen, Skive.

F. D. B.

fører en Række udmærkede Flonelstæpper, anvendelige til mange Formaal. I Aar tilbyder vi de danske Kvaliteter Kant, Kyse og Køln.

Brug et F.D.B. Flonelstæppe som Vogntæppe for Baby eller i Sengen. Svøb et om Benene i kølige Aftentimer, brug det som Lagen eller pak Dem ind i det, naar De gaar i Seng.

●
Drapfarvet med lysblaa Bort.

Dessin: KANT

Størrelse: 125 × 190 cm.

Pris Kr. **4.85**

Ensfarvet lysblaat, med Bort,

Dessin KYSE 1

Ensfarvet drap, med Bort,

Dessin KYSE 2

Størrelse: 140 × 190 cm.

Pris Kr. **3.40**

Jacquardvævet, drap,

Dessin KØLN 1

Jacquardvævet, bois de rose

Dessin KØLN 2

Jacquardvævet, blaagraat

Dessin KØLN 3

Størrelse: 140 × 190 cm.

Pris Kr. **6.85**

F. D. B. MANUFABTUR
AARHUS · KØBENHAVN · ODENSE

